ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 189 (1789)
АВГУСТЫН 11
ЧЕТВЕРГ
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Социалистическэ промышленностиие саашадань хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлая

...омышленностиин ба хүдөө ажа...суудалнуудаар, мүн советско...ска хэлсээнүүдэй дүнгүү... КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пле... баталан абаһан шиидхэбэри...анай партиин, советскэ ара...жабайдалда маша ехэ удха...тай юм. Эдэ шиидхэбэринүүд ...гүрэнэй экономическа хүсэ ...ай улам ехээр бэхижэхэ хэ...сэхэ шэглүүлэгдэнхэй.

...алистическэ промышленнос...ашадань дэбжээхэ, техниче...жэлтэ туйлаха, үйлэдбэриин ...злые һайжаруулха талаар ... шухала зорилгонуудые ...эй ЦК-гэй июльскэ Пленум ...улан зохёогоо.

...э һаяхан боложо үнгэрһэн об... партийна организациин ...тэдэй суглаан «КПСС-эй ЦК...ьскэ Пленумэй дүнгүүд бо...ластной партийна организа... зорилгонууд тухай» нүхэр ...ахаловай элидхэлые дуулаад, ...э Союзай Коммунистическэ ... Центральна Комитедэй ...э Пленумэй тогтоолнуудые ...дуугаар һайшаажа, хүтэлбэри ...абаад, тэрэниие хэлбэришэ...ы бэелүүлхэ гэһэн шиидхэбэ...талаа.

...мунистическэ партиин, Совет... Правительствын шиидхэбэри...е дүүргэлтэ болгон Бурят...лой ажалшад промышлен...а хүгжөөлгэдэ зарим тэды ам...нуудые туйлаа. Промышленна ...эрилгын хэмжээгээр табада...ижэлэйнгээ түсэбые 4 жэл 5 ...о дүүргээ. Промышленна ...иин ниитэ хэмжээн 1950 ...ой сасуулхада 57 процентээр ...оо. Промышленна үйлэдбэ... 1954 оной ба 1955 оной тү...н хахад жэлэй түсэбүүд бол...урид дүүргэгдээ.

...тэй хамта, манай республи... промышленностиин олохон ...иятинуудай хүдэлмэридэ ба ...е партийна комитедүүдэй, со... ба ажахын органуудай зүг...элбэрилгэдэ ехэхэн дутагдал... бии байһые партийна эдэбхи... суглаанда хабаадагшад эли...

...4 ондо гүрэнэй түсэбые респуб...най предприятинуудай 30 га...оцентнь дүүргээгүй, тиихэдэ ...элэй түрүүшын хахад жэлэй ...е 85 предприяти дүүргэжэ ...гүй. Эдэ гээгдэһэн предприя...ай гэмээр жэлэй түрүүшын ... соо 46 миллион түхэригэй ...щи гүрэндэ дутуу үгтөө. Илан...ой модоной промышленность ... гээгдэжэ ябана. Баян техни...бсэгжэнхэйшье һаа, тэрээнээ ...һайнаар ашаглададаггүй дээрэ...ой модоной промышленность ...а һарада, жэлһэ жэлдэ гээг...гаранагүй.

...дбэриин талмайнууд болон ...агэнүүд олон предприяти... муугаар ашаглагдана, ажа...үтээсые дээшэлүүлхэ түсэб ...гдэнэгүй, ажалай эмхидхэлэй ...эрэһээ хүдэлмэришэдэй миин ...ушар үзэгдэнэ, түрүү техникэ ...түрүү технологи һулаар нэб...эгдэнэ, шанар муутай, стан... бэшэ продукци гаргаһан ...бии. Олон хүдэлмэришэд ажа...а нормые дүүргэнэгүй.

...агай промышленность хангал...өөр хүгжэнэ, үргэн хэрэглэ... бараа үйлэдбэрилхэ ехэхэн ...боломжонууд хэрэглэгдэнэгүй. ...эмсэг болон ажахын бусад ...уудые, мүн эдеэ хоолой олон ...үдые нютаг дээрээ байһан ...эдлэлые хэрэглэжэ, колхоз ... совхозуудай, ажалшадай ...уудые дүүрэн хангаха арга...д, холын областьнуудһаа тэдэ...эрэн асаржа, гүрэнэй мүнгэ ...лүү ехээр гаргашалагдана. ...э байдалые саашадаа тэсэжэ ...гүй. Гүрэнэй түсэбые пред...приятинуудай бүхэн заатагүй дүүргэхэ ёһотой. Тиимэһээ партийна, советскэ, ажахын органууд продукци бүтээн гаргаха ба шэнэ техникые нэбтэрүүлхэ гүрэнэй түсэбые, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ даалгабариие предприяти бүхэндэ заатагүй дүүргүүлхэ ёһотой.

Партиин олон райкомууд болон промышленна предприятинуудай партийна эхин организацинууд предприятинуудай хүдэлмэридэ саг үргэлжын хиналта хэнэгүй, гээгдэнги предприятинуудай дутагдалнуудые элирүүлээд, тэдэниие саг соонь усадхаха, тэдэниие түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргаха талаар шухала хэмжээ абтанагүй. Партийна комитедүүдэй зарим хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд предприятинуудаар үсөөн ябадаг, тэндэхи бодото байдалые мэдэдэггүй, тиимэһээ предприятинуудта ба партийна эхин организацинуудта шухала хэрэгтэй туһаламжа үзүүлнэгүй гэжэ областной партийна эдэбхитэдэй суглаан тэмдэглэһэн байна. Партийна хүтэлбэрилгэдэхи эдэ дутагдалнууд дары усадхагдаха ёһотой.

Хүндэ индустриие арадай ажахын бусад һалбаринуудһаа үлэмжэ түргэнөөр хүгжөөхэ гэһэн партиин ЦК-гэй генеральна хараа шугамые хэлбэришэгүй хүтэлбэри болгон абаад, партийна эдэбхитэдэй суглаан арадай ажахыда техническэ хүгжэлтэ таһалгаряагүйгөөр туйлаха, үйлэдбэриин резервнүүдые дүүрэнээр ашаглаха, олониитын зохёон байгуулхы үүсхэлые улам ехээр бадарааһанай үндэһэ һуури дээрэ ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ зорилго табяа.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые дүүргэхэ талаар областной партийна эдэбхитэдэй суглаан партийна организацинуудай үмэнэ ехэ харюусалгатай зорилгонуудые табиба. Эдэ зорилгонуудые дүүргэхын тулада промышленностиин ба хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудай хүтэлбэрилгэ бүри нарижуулан һайжаруулха, олониитын дунда ябуулагдадаг эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриие шангадхаха, Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ бүхы коммунистнуудые, комсомолецуудые, хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые ба албахаагшадые элсүүлхэ хэрэгтэй.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, хамаг хойрог нобшо, гээгдэнги юумэнүүдые хюһан хаяхын, наука ба техникын шэнэ, шэнэ туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхын, технологиие нарижуулхын түлөө эмхидхэлэй хүдэлмэриие партийна, советскэ болон ажахын органууд эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулха зэргэтэй.

Партийна организацинууд ажалша олониитын дунда ябуулагдадаг политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэриие бүри һайжаруулха, үйлэдбэридэ коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табиха, комсомольско болон профсоюзна организацинуудай хүдэлмэриие эдэбхитэй болгохо, промышленностиин хүдэлмэришэдые гүрэнэй журамые нарииаар сахидаг, даалгагдаһан хүдэлмэриингөө түлөө харюусалгаяа һайнаар мэдэрдэг үзэлөөр хүмүүжүүлхэ ёһотой. Партийна комитедүүд промышленна таһагуудайнгаа хүдэлмэриие һайжаруулха, предприятинуудай партийна эхин организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ уялгатай.

Алдарта Коммунистическэ партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ дэлтэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ бүхы хүдэлмэришэдые хабаадуулжа, социалистическэ промышленностьяа саашадань хүгжөөлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлая!

Таряа хуряалгые богонихон болзорто, эмхитэй һайнаар үнгэргэе

Түүбэрилэн хуряалга эхилбэ

Кударын аймагай Ехэ-Кударын МТС-эй харьяата Молотовой нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай бригада намарай хара тарянай ургасые аймаг доторoo эгээ түрүүн түүбэрилэн хуряажа захалаа. Түрүүшын үдэрнүүдтэ хамтадаа 50-яад гектар комбайнаар хуряагдаба. Хуряагдаһан тэрэ газарай гектар бүриһөө дунда зэргээр 10 центнер таряан сохигдоно. Таряа түүбэрилэн хуряалгада Иван Жарниковай жолоододог «Коммунар» комбайн колхоз доторoo эгээн түрүүн хуряалга эхилбэ. Нүхэр Жарников таряа хуряалгын урда тээ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, мүнөө үдэрэйнгөө даалгабариие үлүүлэн дүүргэнэ.

Ф. Хандархаев.

Үглөө мүнөөгүй поли дээрэ гарахаар бэлэмди

Манай МТС-эй харьяата алишье колхозой полинууд дээрэ үндэр ургаса гараад эдеэшэжэ, зарим газартаа мэнэ гэһээр хадахаар болоо.

Иимэ һайнаар ургаһан таряае богонихон болзор соо, нэгэшье колос гээнгүйгөөр хуряаха гээшэ МТС-эй механизаторнуудай болон колхозниггуудай нангин хэрэг мүн болоно. Энээниие бүхы комбайнернууд һайса ойлгоно. Энэ жэлдэ комбайнуудые заһабарилга һураггүй һайнаар хэгдээ.

Би мүнөө жэлдэ самоходно комбайнаар Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ таряа хадаха байнаб. МТС-эй зохёоһон түсэбэй ёһоор энэ жэлдэ минии жолоододог комбайн 350 гектар таряа хадаха ёһотой. Түсэбөө би 10 хоног соо дүүргэхэ уялга абаһан байнаб. Энэ уялгаяа заатагүй дүүргэхэ хүсэлэнтэйб, дүүргэхэ аргашье бии.

Таряа хадалгые богонихон болзор соо дүүргэхын тула комбайнаа һаадгүйтөөр ябуулха хэрэгтэй. Нёдондо жэлдэ комбайнай запасной частьнууд хомор байгаа. Илангаяа, планканууд, звездочконууд, комбайнай молотилкые ябуулдаг гэнжэ гэхэ мэтын частьнууд ходо эбдэрдэг, һэлгэхэ гэхэдэ МТС-тэ иимэ частьнууд байдаггүй һэн. Тэрээн дээрэһээ 2—3 хоног соо комбайнаа зогсоохо баатай болодог һэмди.

Мүнөө жэлдэ иимэ баримтые дахин дабтахагүйн тула МТС-эй дирекци комбайнуудай запасной частьнуудые, илангаяа дээрэ дурсагдагша частьнуудые олоор худалдажа абаһан байна. Минии жолоодохо комбайнай запасной частьнууд булта бии. Хоёр хажуур бэлэдхэгдэнхэй.

Минии агрегадта ажаллаха хүнүүд томилогдоо. Мүн тэрэшэлэн уһа, горючи зөөхэ колхозниггууд томилогдоһон байна. Нёдондо жэлһээ эхилжэ манай МТС-эй комбайнууд бүлэг бүлэгөөрөө хүдэлдэг болоо. Мүнөөшье жэлдэ иимээр ажаллахабди.

МТС-эй главна агроном нүхэр Николаевтай хамта ябажа, хадаха участогуудаа хараһан байнаб. Даажа абаһан 350 гектарһаамни дунда жэшээгээр га бүриин 10 центнер ургаса гарахаар багсаагдана. Тиихэлээрээ бүхы участогуудһаамни 350 тонно орооһо тариан хуряагдаха ёһотой болоно.

Адуу малда буйлуулһан солоомо эдюулхэдэ һайн байдаг. Тиимэһээ комбайнаар таряа хадахадаа солоомоёо тэрэ дарынь суглуулжа, сомохо хэрэгтэй. Манай комбайнова агрегат солоомо суглуулга ба сомолгые имагтал өөһэдынгөө хүсөөр хэхэ байна.

Партиин ЦК-гэй январска болон июльскэ Пленумүүдэй тогтоолнуудые бии һайса шудалааб. Хүдөө ажахын продуктнуудые орон доторoo элбэг дэлбэг болгохын түлөө бүхы хүсэеэ гартажа, таряа хуряалга дээрэ абаһан уялгаяа дүүргэхэб.

Б. Галданов,
Сүхын МТС-эй комбайнер.

Тарянажалай бригадада

Социалистическэ Ажалай Герой Ш. У. Тубденов Калининай нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай бригадын бригадираар олон жэлдэ хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Тубденов залууһаан колхозой ажалда хүдэлжэ байна.

...1929 он. Тэрэ жэлдэ Харамодон нютагта түрүүшынхеэ колхозууд эмхидхэгдэжэ эхилээ һэн. Энэ үедэ нүхэр Тубденов залуухан хүбүүн ябахадаа колхоздо орожо, ниитын ажахые эмхидхэлсэжэ эхилһэн байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо нүхэр Тубденов колхозой хүтэлбэрилхы ажалда ябаһан байха юм.

Энэ жэлдэ таряаниинь ехэ һайнаар, буртаг үбһэ ногоогүй, сэбэрээр ургажа байна.

— Таригдаһан 2050 гектар таряамнай ехэ һайнаар гаража байна,—гэжэ Шагжи Убардановиr ехэ хүхюутэйгээр хөөрэнэ.—Тэрэнэймнай 760 гектартань шэниисэ, 220 гектартань хара тарян болон бусад талмайнуудтань овес, гречихэ таригданхай. Энэ жэлдэ гектар бүриһөөнь 11—13 центнер, зарим участогуудһаа 17—18 центнер тарян абтахаар хүлеэгдэнэ.

Энэ баян ургасаяа түргэнөөр хуряажа абахын зорилгоор бригадынхид эртээнһээ бэлэдхэл хэжэ эхилһэн байгаа. Морин жатка, таряа хатаадаг машина, зернопульт болон бусад хэрэгсэлнүүд мүнөө сүм заһагдаһан байна. Тиихэдэ энэ жэлдэ «Висхом» гэжэ орооһо хатаадаг машина эндэ түрүүшынхеэ тодхогдоо. Мүн цементлэгдэһэн ток шэнээр баригдажа байнхай.

КПСС-эй XX съездэ бэлэг болгон нүхэр Тубденовэй бригадынхид таряагаа хаһа саг соонь хуряажа абахаар бэлэн болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тарянажалай бригадын бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой Ш. У. Тубденов шэнэ тарянай ургасые шалгажа байна.

Текстнь **Н. Дугаровай,**
Фотонь **А. Батуевай.**
Курумканай аймаг.

СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин тогтоолые советскэ арад гүнзэгы баяртайгаар угтаба

Арадуудай ба гүрэнүүдэй хоорондохи хани барисаанай түлөө

ХАБАРОВСК, августын 9. (ТАСС). Хизаарай предприятинууд, барилганууд, загаһанай олзоборилгонууд, модо бэлэдхэлгэ дээрэ, колхозууд ба совхозуудта СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин дүнгүүдтэ зорюулагдаһан митингнүүд, суглаанууд болон хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ хабаровска машина бүтээлгын заводой эрхим слесарь-хабсаргагша нүхэр Пряхин иигэжэ мэдүүлбэ:

— Бидэнэр, машина бүтээгшэд бүхы советскэ хүнүүдтэйгээ хамта дүрбэн гүрэнүүдэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй дүнгүүд тухай Верховно Соведэй тогтоолые халуунаар һайшаанабди. Бүхы дэлхэйн арадуудтай эбтэй, хани барисаатайгаар ажаһууха гэһэн советскэ арадай хүсэл эрмэлзэлгэ энэ документ соо харагдана. Верховно Соведэй шиидхэбэринүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябаһан инаг Эхэ оронойнгоо аша туһада ажалай шэнэ амжалтануудые туйлахыемнай Верховно Соведэй шиидхэбэринүүд уряална. Жэлэй эхинһээ хойшо би 10 жэлэй нормо дүүргээб. Мүнөө КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, Агууехэ Октябриин 38 жэлэй ой хүрэтэр үшөө нэгэ жэлэй даалгабари дүүргэхэ уялга абанаб.

Вяземскэ районой «Путь к коммунизму» артелиин 100 гаран колхозниггууд митингдэ суглараа. Эндэ сугларагшадай һанал бодолые харуулан, огородой бригадын бригадир нүхэр Астахов иигэжэ хэлэбэ:

— Гүрэнүүдэй хоорондо эбтэй һайнаар ажабайха хэрэгтэ зорюулагдаһан манай түрэл правительствын гадаадын сэсэн мэргэн политикые колхозно ажалшад бүхы зүрхэнһөө һайшаана. Дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөн бүхы арадуудай хоорондохи ехэ хани барисаанай эхин болог лэ.

Дальна Востогой хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ хамаг хүсэеэ элсүүлхэбди гэжэ тус артелиин гэшүүд парти, правительствоя найдуулба.

ВИЛЬНЮС, августын 9. (ТАСС). Советскэ Литвын ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй сессиин тогтоолые тон баяртайгаар угтаба. Предприятинууд, эмхи зургаанууд, колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудта сессиин материалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ байна. Социалистическэ гүрэнэй эб найрамдалта гадаадын политика хаа хаанагүй советскэ патриодуудай халуун дэмжэлгэ олоно.

— Женевскэ зүблөөнэй ябасые советскэ арад тон ехэ анхаралтайгаар хаража байгаа. — гэжэ «Спарта» гэжэ вильнюскэ оймһоной фабрикын цехын мастерай туһалагша Пранас Мишкинис хэлэбэ. — Энэншье ойлгосотой. Дэлхэйн бүмбэрсэгэй олон миллион эгээлэй хүнүүд эб найрамдалые хүсэнэ. Женевскэ зүблөөн хадаа гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае һайжаруулгын эхи табяа. Энэ хадаа тон һайн эхилэлгэ гээшэ. Ингээд байхада гүрэн бүхэн эб найрамдал бэхижүүлхэ, гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае һайжаруулха хүсэлтэй байһанаа өөһэдынгөө бодото хэрэгүүдээр харуулха ёһотой.

ИВАНОВО, августын 9. (ТАСС). Ороной томохон хлопчатобумажна предприяти болохо Фроловой нэрэмжэтэ ивановска меланжева комбинадта СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сессиин дүнгүүдтэ зорюулагдаһан хүдэлмэришэдэй суглаан болобо.

— СССР-эй Верховно Совет бүхы советскэ арадай хүсэл эрмэлзэлгые харуулба, — гэжэ залуу бүд нэхэгшэ Римма Крылова хэлэнэ. Суглаан дээрэ мүн мастерай туһалагша С. М. Копятин, утаһа ээрэгшэ В. И. Хрулева, мастерай туһалагша С. Т. Маурина, партийна хүдэлмэрилэгшэ Е. А. Зыкова, инженер Е. И. Ежкова гэгшэд үгэ хэлээ.

Бүд нэхэгшэд КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Республикын ажалшадай үгэ

ИВОЛГА

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай хэһэн элидхэлые, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин баталан абаһан тогтоолые аймагай ажалшад ехэ баяр баясхалантайгаар угтаба.

— Зүблөөнэй хүдэлмэриин хойноһоо угаа анхаралтайгаар ажаглажа байһан бүхы дэлхэйн арадуудай һанал хүсэлынь бэелүүлэгдээ, — гэжэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үбһэ хуряалга дээрэ сомоошоноор хүдэлмэрилжэ байгаа нүхэр Гармаев мэдүүлбэ. — Тус тогтоолдо харюу болгон, үбһэ хуряалгые таряа хуряалгын эхилтэр сүм дүүргэхэ ёһотойбди.

Мүн хажууршан Ц-Б. Балданов, партийна организациин секретарь М. Мадаев болон бусад үгэ хэлэһэн нүхэд СССР-эй Верховно Соведэй сессиин баталан абаһан тогтоолые һайшааһан тухайгаа мэдүүлхэ зуураа, ниитынгээ малда бардам хүрэхэ һайн шанартай үбһэ тэжээл хуряажа абаха ёһотойбди гэжэ тэмдэглэбэ.

ЯРУУНА

СССР-эй Верховно Соведэй гурбадахи сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай хэһэн элидхэлые, мүн сесси дээрэ баталан абтаһан тогтоолые аймагай ажалшад политическэ дэбжэлтын оршон байдалда угтаба. Мүнөө КПСС-эй аймкомой хүдэлмэрилэгшэд аймагай колхозууд, МТС-үүд, предприятинууд болон эмхи зургаануудаар ябажа, ажалшадые сессиин шиидхэбэринүүдтэй танилсуулна.

Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад СССР-эй Верховно Соведэй сессиин баталан абаһан тогтоолые, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. А. Булганинай элидхэлые тон ехэ баяртайгаар угтаа.

— Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр зарим гүрэнүүдэй хоорондо бии болоһон уласхоорондын түгшүүрил Советскэ Союзай, мүн эб найрамдалда дуратай бусад гүрэнүүдэй хэһэн ажал-ябуулгын эсэстэ һүүлэй үедэ зарим тэды һулараа гэжэ бидэнэр мэдэнэбди, — гэжэ колхозой түрүү һаалишадай нэгэн Гэма Жамьянова хэлэбэ. Тиин тус тогтоолдо харюу болгон ажахын жэлэй дүүрэтэр нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1500 литр һү haaхаб гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Нүхэр Жамьянова һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо үнеэн бүриһөө 1100 литр һү һааха уялга абаһан байгаа. Мүнөө тэрэ уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэһэн байха юм. Тэрэшэлэн һаалишад Мария Кабанова, Людмила Трофимова, Санжима Цыденова, Людмила Житихина гэгшэд мүн лэ дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна.

Мүн Сосновско МТС-эй механизаторнууд СССР-эй Верховно Соведэй сессиин тогтоолдо харюу болгон, таряагаа богонихон болзор соо хуряаха гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа.

„Дүрбэн гүрэнүүдэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөнэй дүн“

...тическэ литературын гүрэнэй ...1955 оной августын 4—5-да ...н СССР-эй Верховно Соведэй ...дахи сесси дээрэ «Дүрбэн гү...эй правительствонуудые тол...шонорой Женевскэ зүблөөнэй дүн» гэжэ нүхэр Н. А. Булганинай элидхэлэй ба түгсэхэлэй үгын тексттэй брошюра хэблэн гаргаба.

Брошюра хадаа олон тиражтайгаар гаргагдаба.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гэй ИЮЛЬСКЭ ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ ДҮҮРГЭЛГЭДЭ БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛЭЕ!

Областной партийна эдэбхитэдэй суглаанhaa

Бурят-Монголой областной партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан hаяхан болобо. КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй дүнгүүд ба областной партийна организациин зорилгонууд тухай элидхэл партиин Обкомой секретарь нүхэр **А. У. Хахалов** хэбэ. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэринүүд тушаа элидхэлшэ тодорхойгоор хэлээ.

— КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум манай партиин, бүхы советскэ арадай ажабайдалда туйлай ехэ событи мүн,—гэжэ нүхэр Хахалов тэмдэглэбэ. Манай республикын ажалшад бүхы советскэ арадтаяа адли Пленумэй шиидхэбэринүүдые халуунаар дэмжэжэ, коммунизм байгуулгада шэнэ амжалтануудые туйлаха ябадалда дайшалхы программа гээшэ гэжэ тэрэние мэдэрбэ.

Саашань элидхэлшэ республикынгаа промышленностиин хүдэлмэри тушаа тогтожо хэлэбэ.

— Республикын промышленность хэлбэришэгүйгөөр хүгжэжэ, продукцинуудые ехээр гаргадаг боложо байна, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Промышленна предприятинууд хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ. Гэбэшье, манай промышленность бии байhан арга боломжонуудаа үшөөл хүсэд хэрэглэжэ шаданагүй. Предприятинуудай гурбанайнь нэгэ хубинь мүнөө хүрэтэр түсэбөө саг үргэлжэ дүүргэнэгүй. Промышленностиин хэдэн hалбаринууд, жэшээнь, ой модоной ба загаhанай промышленность гээгдэhэн зангаараа. «Забайкаллес» комбинат энэ жэлэй турша соо hара бүхэндэ үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэнэгүй. Байкальска, Баргажанай, Итанцын, Сэлэнгын леспромхозууд илангаяа ехэ гээгдэлтэй. Загаhанай промышленностиин олон предприятинууд мүн түсэбөө дүүргэнэгүй. Байкалгосрыбтрестын предприятинууд загаhа бариха хахад жэлэйнгээ түсэбые оройдоо 83 процент дүүргээ.

Зарим предприятинууд продукциин өөрын үные химдаруулха ба мүнгэ зөөри нөөсэлхэ түсэбөө дүүргэнэгүй. Жэшээнь, шэлэй механизированнэ завод hүүлшын жэл хахад соо 8 миллион түхэриг мүнгэ гүрэндөө дутуу үгэhэн, энэ жэлэй түрүүшын хахад соо продукциин шанарай доошолhон дээрэhээ 800 мянган түхэригэй гарза хэhэн байна. Гэбэшье, заводой хүтэлбэрилэгшэд энээндэ hанаагаа табинагүй.

Продукциин номенклатура ба ассортиментээр түсэбэй дүүргэгдэдэггүй байhан ушар промышленностиин хүдэлмэридэхи ехэ дутагдал болоно. Нютагай промышленностиин министерство ба олзоборилгын коопераци жэлэй түрүүшын хахад соо миллион шахуу хирпиисэ дутуу үгөө, амhарта, лампын шэл болон ажахын бусад зүйлнүүдые гаргаха түсэбөө таhалдуулаа. Олон предприятинууд муу шанартай продукци гаргаhан зандаа. «Механлит» завод автомашинануудые, тракторнуудые муугаар заhабарилна. Hайн шанартай продукци гаргахын түлөө мүн бусадшье предприятинууд муугаар тэмсэнэ.

Промышленностиин олон hалбаринуудай ба предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд шэнэ техникэ ба түрүү технологи нэбтэрүүлхын тулада ехэ оролдолго гаргадаггүй, үйлэдбэриин талмай ба түхеэрэлгэнүүдые хүсэдөөр ашаглахын тулада тэмсэдэггүй гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум тэмдэглэhэн байна. Манай республикын предприятинуудта эдэ дутагдалнууд бултадаа хабаатай. Жэшээнь, 1949 ондо инженер Гендлинэй зохёоhон шэлые механическаар ябталха арга мүнөө хүрэтэр шэлэй заводто нэбтэрүүлэгдээгүй. Галуута-нуурай рудоуправленидэ шулуун нүүрhэ малталгада цикличностиин график удаанаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Үйлэдбэриин хүсые хүсэдөөр ашаглалга хадаа продукци гаргалгые ехэдхэхэ шухала арга нүхэсэл мүн. Гэбэшье, олон предприятинуудта үйлэдбэриин хүсэн мууса ашаглагдана. Республика дотор мотор заhабарилгын хоёр завод бии юм. Эдэнэр нэгэ халаан соо хүдэлхэдөө хүсэнэйнгөө оройдоо 60 процентные хэрэглэдэг байна. Мотор заhабарилгын Селендумын заводто модо болбосоруулха станогуудые хэжэ боломоор байгаа. Тиихэдэ Улан-Удын заводто автомашинануудые капитальнаар заhаха хүдэлмэри эмхидхэхээр байна.

Ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ асуудалда элидхэлшэ ехэ анхаралаа хандуулаа. Ажалай бүтээсын зарим тэды дээшэлээшье hаань, хэдэ хэдэн предприятинууд энэ талаар гээгдэлтэй гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Шэлэй завод, «Забайкаллес» комбинат, «Байкалгосрыбтрест», Клюевскэ модоной завод болон нютагай ба кооперативна промышленностиин бусад предприятинууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбөө дүүргэнэгүй. Энэ гээгдэлэйнь гол шалтагаан юуб гэхэдэ, эдэ предприятинуудта техникэ муугаар ашаглагдана, ажалай эмхидхэлгэ хангалтагүй.

Үйлэдбэриин эмхидхэлгэ ба түсэблэлгын хангалтагүй байhан дээрэhээ олон предприятинууд нэгэ жэгдээр хүдэлдэггүй байhан зандаа. Энээнэй гэмээр ажалай бүтээсэ доошолдог, үйлэдбэриин хүсэнүүд хүсэд ашаглагдадаггүй. Паровозо-вагонно заводто hарын гурбадахи декадада продукциин 60 процентнь бүтээн гаргагдадаг зандаа.

Социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгөөр эмхидхэhэн ушар хадаа ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлгэдэ ехэ hаад хэдэг гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Энэ хэрэгтэ ёhо тэдыгээр хандаха ушар гараhан зандаа. Хүдэлмэришэдэй олонхинь мүрысөөндэ хабаадуулагдадаггүй байна. Үйлэдбэриин түрүүшүүл болон новаторнуудай дүй дүршэл муугаар нэбтэрүүлэгдэнэ.

Саг үргэлжын хүдэлмэрилэгшэдтэй байhанhаа, тэдэнэй мэргэжэл дээшэлүүлhэнhээ ажалай бүтээсэ дулдыдадаг. Гэбэшье, манай предприятинуудта хүдэлмэришэд ходо hэлгэгдэжэ байдаг. Хүдэлмэришэдые байра байдалаар хангаагүй дээрэhээ иимэ юумэн болодог. Хүдэлмэришэдэй үйлэдбэриин мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдадаг.

Республикын барилгын организацинуудай хүдэлмэрие элидхэлшэ хурсаар шүүмжэлээ. Эндэ үйлэдбэриин өөhэдынь база удаанаар байгуулагдана, барилгануудта механизмууд муугаар ашаглагдана, хүдэлмэришэдэй ажал хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ.

Нютагай эдээр продукци бүтээн гаргалгые саашадань ехэдхэхэ асуудалда элидхэлшэ онсо анхаралаа хандуулаа. Республика дотор байhан баялиг муугаар хэрэглэгдэнэ. Эгээл иимэhээ тоног зэмсэгүүдые, тэргын хэрэгсэлнүүдые, элдэб түмэр амhартануудые, аса, тармуурнуудые, хүрзэ, hүхэ болон бусад хэрэгсэлнүүдые ондоо городhоо асарнабди. Республикын овощеконсервын промышленность ажалшадай эрилтын гурбанай хоёр хубине хангажа шадахашье байгаа hаань, овощёор хэhэн консервнүүдые асарнабди.

Промышленностиие саашадань дэбжээхэ зорилго хадаа предприятинуудай, министерствонүүдэй, трестнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө, партийна болон советскэ органуудай зүгhөө үйлэдбэрие hайнаар хүтэлбэрилдэг болохые эринэ. Гэбэшье, эдээнэй олонхинь үйлэдбэрие эмхидхэлсэхын тулада оролдодоггүй, предприятинуудые албан хойрогоор хүтэлбэрилдэг зандаа. Олонхи Министерствонүүд болон управленинүүдтэ энэ тэрэ саарhа бэшэлгэ үсөөрнэгүй. Байгша оной түрүүшын хахад соо Эдеэ хоолой товарай промышленностиин министерство мянга гаран элдэб бэшэгүүдые, «Байкалгосрыбтрест»—814 бэшэг ба 3 мянга гаран телеграмма эльгээгээ.

Предприятинууд болон управленинүүд үлүү хүнүүдээ мүнөө болотор хорооногүй. Жэшээнь, Улан-Удын мотор заhабарилгын заводой бүхы хүдэлмэришэдэй 35 процентнь канцелярта hуудаг хүнүүд юм. Нэгэ адли түхэлэй организацинууд, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд олошоронхой. Жэшээнь, загаhа баридаг ба тэрэниие үйлэдбэрилдэг организацинууд гэхэдэ: «Байкалгосрыбтрест», «Байкалрыбакколхозсоюз», «Байкалрыбвод» мэтэ болоно. Эдээние бултыень нэгэдхээ hаа, загаhа барилга, тэдэниие үйлэдбэрилгэ hуфаггүй hайн болохо hэн.

Партийна организацинуудай зүгhөө промышленностиие hайнаар хүтэлбэрилдэг болохо гээшэ КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэрие амжалтатайгаар бэелүүлхэ шухала нүхэсэл мүн. Гэбэшье, энэ талаар олон дутагдалнууд бии байна. Олониитын дунда хэгдэхэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин орондо юрэнхы шиидхэбэринүүд абтадаг. Жэшээнь, Бурмонголстрой трестын барилгын участогуудта ажалай түрүү аргануудые нэбтэрүүлхэ тухай асуудал партиин Улан-Удын горкомой бюро дээрэ хоёр дахин зүбшэн хэлсэгдэhэн юм. Тиигээд комплексно бригада эмхидхэhэн каменщик нүхэр Зайцевай үүсхэлые hайшааха гэhэн шиидхэбэри гаргагдаhан байгаа. Теэд горкомой шиидхэбэриин байбашье, энэ үнэтэ үүсхэл барилгада үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээгүй.

Партиин обком, тэрэнэй промышленна таhаг промышленна предприятинуудай ажал-ябуулгатай гүнзэгыгөөр танилсадаггүй, илангаяа гээгдэжэ ябаhан предприятинуудта зохихо туhаламжа үзүүлдэггүй, предприятинуудай ажал хүдэлмэриин, партидоторой ба политическэ хүдэлмэриин түлөө партийна организацинуудай харюусалгые дээшэлүүлдэггүй байна.

Партийна комитедүүд профсоюзна организацинудые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, предприятинуудай үйлэдбэриин гол асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ тэдэние зорюулнагүй.

Саашань нүхэр Хахалов хүдөө ажахын асуудалнууд тухай гогтон хэлэбэ.

—Энэ жэлдэ колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд,—гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ,—ороохото, техническэ болон бусад культурануудай тарилгые агротехническэ эрхим болзорто, hайн шанартайгаар хэhэн байна гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй Пленум тэмдэглээ. 1954 онойхидо орходоо орон дотор 21 миллион гектар тарилга ехээр хэгдээ. Шэниисын тарилга үргэдхэгдөө. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо кукуруза 13,6 миллион гектарта ехээр таригдаа. Шэнэ ба боро газарта тарилга хэхэ түсэб горьтойгоор үлүүлэн дүүргэгдээ.

Республикын колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэрие дүүргэхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Ороохото культурануудые тариха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Колхозууд болон совхозуудта 50 мянга гаран гектарта кукуруза таригдаа.

Ургаса хуряалгада жэшээтэ hайнаар бэлэдхэжэ, тэрэниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ гээшэ шухала зорилго мүн. Энэ зорилго шиидхэхын тулада МТС-үүдэй, колхозууд болон совхозуудай хуряалгын машинануудые саг соонь hайн шанартайгаар бэлэдхэхэ шухала. Таряа хуряалгада жэгдэрэн орохо болотор бага сагай үлэбэшье hаань, бэлэдхэлэй хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. Августын 1-нэй мэдээгээр комбайн заhабарилха түсэб оройдоо 80 процент дүүргэгдээ.

Таряа гээхэ ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ шухала. Энэ зорилгоор бүхы комбайнуудые зерноуловительнуудтай, унаhан таряа хуряаха түхеэрэлгэтэй болгохо хэрэгтэй. Ургаса хуряалгын болзорые хороохо гээшэ таряанай гээлтэтэй тэмсэхэ шухала нүхэсэл мүн. Таряанай эдеэшэнтэжэ байхада хадаад, hүүлээрнь сохихо гэhэн түрүү арга хадаа ороохо таряа гээнгүйгөөр хуряажа абаха гэhэн зорилготой. Энэ арга хэрэглэhэнэй ашаар гектар бүриhөө 1,5—2 центнер таряан үлүү ехээр абтадаг байна. Энэ аргые үргэнөөр хэрэглэхын тулада Хүдөө ажахын министерствын, МТС-үүдэй, колхозуудай болон совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө, тэрэшэлэн партийна болон советскэ органуудай зүгhөө зохихо хэмжээн абтанагүй. Хуряалгын машинануудай заhабарилгые түргэнөөр дүүргэхын, комбайнова агрегадуудта саг үргэлжын хүдэлмэрилэгшэдые томилхын, комбайнуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын тулада, тэрэшэлэн хуряалгада юрын машинануудые хэрэглэхын тулада аймгүйсэдкомууд, партиин айкомууд, колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд шухала хэмжээ абаха ёhотой. Таряа сэбэрлэхэ, хатааха асуудалда шухала анхаралаа хандуулха хэрэгтэй.

Ургаса хуряалгын хүдэлмэрие эмхитэйгээр ябуулхын тулада хүдэлмэриин түсэб бодомжотой hайнаар табяад, колхознигуудай, механизаторнуудай суглаануудта, тэрэшэлэн партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэхэ шухала. Таряа хуряалгын түрүүшын үдэрhөө эхилээд, гүрэндэ таряа тушаажа эхилхэ хэрэгтэй.

Ниитын малые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангаха асуудалда мүн лэ шухала анхаралдаа хандуулха ёhотой. Гэбэшье, энэ хүдэлмэри мүнөө удаанаар, муугаар ябуулагдажа байна. Августын 1-нэй мэдээгээр оройдоо 100 мянган гектар газар сабшагдаад, хахадынь hүрилэгдөө. Үбhэ хуряалгын хүдэлмэри ябуулхатаяа хамта хээрын ногоогоор силос дараха, кукурузые түүбэрилэн хуряажа силос дараха шухала. Энээнтэй хамта силоснэ барилгые түргэнөөр дүүргэхын тулада шухала хэмжээнүүд абтаха зэргэтэй.

КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэрие бодотоор бэелүүлэн, республикын колхозууд болон совхозууд малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ нэгэ бага ехэдхээ. Нёдондо жэлэй энэ үсынхидэ орходоо ажахын жэлэй 10 hара соо 48,2 процент hүн ехээр абтаа, үнеэн бүриhөө ехэ hүн hаагдаа. Энээнэй ашаар нёдондо эдынхидэ орходоо 59290 центнер hүн гүрэндэ ехээр тушаагдаа.

Хони үсхэбэрилгөөр хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ байна. 1954 онойхидо орходоо энэ жэлдэ 3210 центнер ноohон ехээр тушаагдаа, тэрэ тоодо 320 центнер нарин ноohон тушаагдаа. Эдлүүриин 100 гектарта 66,4 килограмм ноohон абтаа. Гэбэшье, республикын колхозууд мяха үйлэдбэрилгөөр хэмжээ ябуулгаяа мууса дүүргэнэ. Энэ талаар байhан арга боломжонууд хэрэглэгдэнэгүй, гахай үсхэбэрилгэ тоогдоногүй.

Удаань советско-югославска хэлсээнүүдэй дүнгүүд тухай нүхэр Хрущевой хэhэн элидхэлээр КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй абаhан тогтоол тухай нүхэр Хахалов суглаанда хабаадагшадта хэлэжэ үгөө. Тиихэдээ эдэ хэлсээнүүдэй эсэстэ советско-югославска харилсаануудта эрид хубилалта хэгдээ, хоёр ороной хоорондо хани барисаа болон алишье талын харилсаа холбоо хүгжөөхын тула бата бэхи үндэhэ hуури байгуулагдаа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Эдэ хэлсээнүүд хадаа уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые hуларуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ нэмэри болоно.

Ленинскэ национальна политикые зүбөөр бэелүүлхэ, арадуудай хоорондын хани барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ, советскэ идеологиин сэбэр байхын түлөө, буржуазно-националистическэ болон бусад хазагайруулгануудта эсэргүү тэмсэл ябуулгада нүхэр Хахаловай элидхэл соо ехэ анхарал хандуулагдаа.

1956 оной февралиин 14-дэ партиин ээлжээтэ XX съезд зарлаха тухай Пленумэй тогтоол онсо шухала удхашанартай байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Энэ гайхамшагта үдэрые эрхим амжалтануудаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Элидхэл тушаа 18 хүн үгэ хэлээ.

* * *

Партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ КПСС-эй Сэлэнгын айкомой секретарь нүхэр **Семенов** эгээн түрүүн үгэ хэлэбэ.

—Сэлэнгын аймагай коммунистнууд, комсомолецууд, партийнабэшэ хүдэлмэрилэгшэд ба колхознигууд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтажа, тэндэ табигдаhан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тусхай хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа байна.

Аймагай промышленность бүхы дээрэ энэ жэлэй түрүүшын хахадта түсэбөө 104,6 процент дүүргэбэшье, тэрэнэй хүдэлмэридэ нилээд ехэ дутагдалнууд бии. Илангаяа нютагай промышленностиин предприятинууд муугаар хүдэлмэрилнэ.

Энээн тушаа республикын нютагай промышленностиин бэ эдеэ хоолой промышленностиин министрнүүд нүхэд Пивоваров Власов хоёр, Бурпромсоведэй правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Еременко hайса мэдэжэ байбашье, хэды дахин шүүмжэлэлдэ ороhоншье hаа, мүнөө хүрэтэр бодото хэмжээ абанагүй.

Саашань нүхэр Семенов хүдөө ажахы дээрэ туйлагдаhан зарим амжалтанууд тухай тогтобо.

Промышленна предприятинуудай хүдэлмэридэ бии байhан дутагдалнууд ба тэдэниие усадхахын түлөө юу хэгдэжэ байhан тухай КПСС-эй Улан-Удын Железнодорожно райкомой секретарь нүхэр **Ножкин** үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум дээрэ нүхэр Булганинай элидхэл соо промышленностиин талаар тэмдэглэhэн дутагдалнууд манай предприятинуудта сүм хабаадана. Үйлэдбэриин түсэбые нэгэ жэгдэ дүүргэдэггүйhөө, голодоhо гаргаха, ажалгүйгөөр зогсохо, хүдэлмэриhөө хожомдохо баримтануудhаа боложо предприятинууд угаа ехэ гарза хохидолдо ороно. Ажалай бүтээсын талаар олонхи предприятинууд түсэбөө дүүргэнэгүй гэжэ хэлэбэ.

Манай ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд материально-техническэ түхеэрэлгэнүүдээр тон муугаар хангагдадагшье hаа, тэрээнтэй эбсэшөөд, хамаата министерствынгээ урда шанга эрилтэ табидаггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, ПВЗ-гэй шэрэм шудхалгын цехтэ бишыхан нэмэлтэ түхеэрэлгэ хэхэ мүнгэ hомолболынь продукци гаргалга эрид дээшэлхэ, шанарынь hайжархэ байгаа. Теэд энэ асуудалые союзна Министерствын хэдэн жэлэй туршада шиидхэнгүй байхада, ПВЗ-гэй хүтэлбэрилэгшэд эбсэшоод байдаг. Энэ тон буруу. Иимэнүүд шухала асуудалнуудта партийна организацинууд, партиин райком болон обком hаналаа табиха зэргэтэй.

Республикын хүдөө ажахын министерстводэ, түсэб зохёодог эмхи зургаануудта үгэ хэлэгшэ ехэхэн эрилтэ табиба. Юуб гэхэдэ тэдэнэй гүйлтаар Министрнүүдэй Совет, партиин обком манай районой предприятинуудта 500 хэhэг гараар хүдэлгэхэ насос, сомоо сомохо машинын 515 комплект мөөрнүүдые хэхэ даалгабари үгөө hэн. Тэрэниие хэхэ түхеэрэлгэнүүдые сүм дүүргээд байхада манай хүдөө ажахын министерство өөhэдынгөө захилые абахаяа буршаба. Ушар иимэhээ 100 мянган түхэригтэ хэгдэhэн продукци миил хэбтэжэ байна. Иимээр түсэб зохёодог хүнүүдтэ хэмжээ абахаар болоо.

Удаань БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр **Цыремпилондо** үгэ үгтэнэ. Нүхэр Цыремпилон республикын промышленность болон хүдөө ажахын жэлhээ жэл бүри хүгжэжэ байhые тэмдэглээд, КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленум дээрэ тэмдэглэгдэhэн дутагдалнуудта гол анхаралаа хандуулба. Илангаяа ой модоной промышленностиин, предприятинуудай гээгдэлэй шалтагаануудые тодорхойлбо.

Ой модоной промышленностиин гээгдэлдэ ороhон ушар түбхын түрүүндэ, тэндэ автотранспорт болон бусад ехэ техникые хүсэд ашагладаггүй дээрэhээ болоно. Жэшээнь, модо бэлэдхэлгын халуун үедэ автомашинанууд, тракторнууд эбдэрхэй хэбтэдэг, резингүй гэжэ шалтаг бараад миин байдаг. Саашадаа иимэ байдалые усадхахын тулада ой модоной промышленность машинануудаа заhаха өөhэдын базатай болохо, механизаторска кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ анхаралаа табиха зэргэтэй.

Нүхэр Цыремпилон хүдөө ажахы тушаа хэлэхэ зуураа, гол түлэб хоёр асуудалда тогтобо. Нэгэдэхеэр, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиидхэбэриин үндэhөөр зохёогдоhон хэмжээ-ябуулгануудаа саг үргэлжэ хүтэлбэри болгон хэрэглэнэгүй, олон ушарта тэндэ хараалагдаhан шухала хэрэгүүд дүүргэгдэнгүй үлэшэнэ. Тэрэниие мэдэжэ байбашье, аймагуудай партийна болон советскэ органууд бодото хэмжээ абанагүй, хэмжээ-ябуулгануудай дүүргэлтые саг үргэлжэ шалгадаггүй байна.

Хоёрдохеёр, зарим хүтэлбэрилэгшэд мүнөө жэлэй эрхэ байдалые хараадаа абангүй, манай республикада кукуруза ургахагүй юм байна гэhэн буруу hанал баримтална. Тэрээнтэй эрид тэмсэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, hайн болзорто таряад, утэгжүүлгэ хэhэн, hайнаар харууhалhан газарта кукуруза муу бэшээр гараа. Жэшээнь Зэдын, Түнхэнэй болон бусад аймагуудай олонхи колхозуудта кукурузын ургаса hайн байха юм. Саашадаа кукурузые бүри hайнаар ургуулхын хойноhоо колхоз бүхэн оролдохо зэргэтэй.

Партийна, советскэ органуудай зүгhөө промышленна предприятинуудай хүдэлмэрие hайса мэдэжэ хүтэлбэрилхэ тухай партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагша нүхэр **Давыдов** хэлэбэ.

—Партийна, советскэ зарим хүтэлбэрилэгшэд предприяти дээгүүр ябажа, ажалтайнь танилсахын орондо кабинедтээ hуугаад захиралта үгэhэнөөрөө хүтэлбэреэ хизаарладаг байна. Иимэрхүү зан республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр Дроздов гаргадаг. КПСС-эй обкомой промышленность ба транспортын таhагые даагшын орлогшо нүхэр Можин предприяти дээгүүр ябаха сүлөөгүй, ходо саарhанда «дарагдашоод» hуудаг. Мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй эрилтын ёhoop партийна, советскэ хүтэлбэрилэгшэд промышленностиие тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ ёhотой гэжэ тэмдэглэбэ.

Госбанкын Бурят-Монголой конторые эрхилэгшэ нүхэр **Черненко** үгэ хэлэхэ зуураа, нютагай ба эдеэ хоолой промышленностиин хангалтагүйгөөр хүдэлжэ байhанай ушар шалтагаануудые онсо тэмдэглэбэ.

Нютагай промышленностиин предприятинуудай хахадынь, Бурпромсоведэй предприятинуудай 38 процентнь энэ жэлэй түрүүшын хахадта үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргээгүй байна. Тэрээнhээ боложо арад зондо хэрэгтэй болохо 2522 мянган түхэригэй эд бараа дутуу гаргаhан байха юм. Тэрэнэй хажуугаар, тэдэ предприятинуудай гаргаhан продукциинь шанар үшөөл доодо хэмжээндэ байна.

Тэрэнэй hүүлээр Бурят-Монголой областной профсоведэй секретарь нүхэр **Черепэ** үгэ үгтэнэ. Нүхэр Череп профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ байhан олон дутагдалнууд тухай хэлэбэ. Нэн түрүүн профсоюзна организацинууд социалистическэ мүрысөө hулаар хүтэлбэрилнэ.

Гэбэшье, нүхэр Череп үгэ хэлэхэ зуураа профсоюзна организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ, ажалябуулгыень hайжаруулха талаар облпрофсоведэй зүгhөө ямар хэмжээ абтажа байhан тухай юушье дурдангүй үнгэршоо.

Паровозо-вагонно заводой олон тоото коллективэй эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байhан тухай тус заводой начальник нүхэр **Бутко** партийна эдэбхитэдэй суглаанда ду[...] Илангаяа уралан нарижуулх[...] лан зохёохо хэрэг заводто үр[...] дэлгэрэнхэй. Үнгэрhэн 4 жэл[...] рын туршада 3 мянга гаран [...] халнууд ороhон байна. Тэрэн[...] нойнь үйлэдбэридэ нэбтэрүүл[...] нэй ашаар түсэбhөө гадуур [...] лион түхэригэй продукци гар[...] hан байха юм.

Гэхэтэй хамта, нүхэр [...] завод дотороо байhан арга[...] жонуудай гүйсэд хэрэглэ[...] байhан тушаа, зарим цехүү[...] сэбөө жэгдэ бэшээр дүүргэдэ[...] тогтожо хэлэбэ.

— Имагтал жэгдэ бэшээр[...] hэнэй эсэстэ номенклатурын [...] саг үргэлжэ түсэб дүүрэнэг[...] сахан паровоз хабсаралгын [...] (начальнигынь нүхэр Иванов[...] нөө жэл Восток болон Сиб[...] харгынуудта 5 паровоз үриг[...] лоод байна.

Вагон хабсаралгын, булад ш[...] гын, электро болон паровоз[...] саралгын цехүүдтэ хүдэлмэ[...] оруулhан дурадхалнуудые үй[...] ридэ нэбтэрүүлхэ тушаа тон [...] оролдолго гаргана.

Культурын институдай ди[...] нүхэр **Цыдендамбаев** респуб[...] культурын хүгжэлтын асууд[...] тушаа тогтон хэлэбэ. Арадай [...] турна баялигуудта буруугаар [...] дадаг ушарнууд заримдаа [...] гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Тэрээнh[...] ложо бурят арадай аман зохё[...] луулагдахаяа ба хэблэгдэхэе[...] болишоо шахуу. Харин [...] бурят арадай түүхые, тэрэнэй [...] турые ба духовно шэнжэ шар[...] руулhан хэды олон үльгэр, [...] хон болон хошон үгэнүүд [...] шэб.

Партийна ба советскэ орга[...] зарим хүтэлбэрилхы хүдэлм[...] шэд бурят хэлэ хэрэгсээдэгг[...] рят зоной дунда түрэлхи хэл[...] рэнь политическэ хүдэлмэри [...] ха хэрэгые тоодоггүй байна[...] хадаа агитационно-ниитын ху[...] риин хэмжээе доошолуулна, [...] хи хэлэсэ тоохогүй гээшэ ө[...] арадай аша туhые харахагүй, [...] партиин национальна поли[...] ойлгохогүй ябадал мүн болон[...]

Партийна организацинууд [...] зоной дунда тэдэнэй түрэлхи [...] дээрэнь политическэ ба агит[...] но-ниитын хүдэлмэри ур[...] ябуулха зэргэтэй.

КПСС-эй Обкомой секрет[...] хэр **Очиров** арад ниитые иде[...] ческаар хүмүүжүүлгын асууд[...] тушаа үгэ хэлэбэ.

— Советскэ Союзай арад[...] хани барисаае саг үргэлжэ [...] жүүлхэ, советскэ хүнүүдые [...] тарска интернационализмын [...] сурталаар хүмүүжүүлхэ хэрэ[...] гэжэ тэрэ хэлээ.

hүүлэй үедэ республика [...] ажалшадые идеологическаар [...] жүүлгын хүдэлмэри бага зэрг[...] жараа гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмд[...] Тиихэтэй хамта, ехэ дутагд[...] үшөөл усадхагдаагүй байна. [...] зоной дунда политическэ хүд[...] ябуулагдахадаа национальна [...] сад илгаанууд хараада абта[...] естественно-научна пропаганд[...] ветскэ хүнүүдэй ухаан бодол[...] hуудал байдалда үлэhэн [...] сагай үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү [...] hулаар ябуулагдана.

Национальна кадрнуудые [...] ха ба хүмүүжүүлхэ асуудал [...] нүхэр Очиров өөрынгөө үгын[...] хэлэбэ. Энэ зорилго үшөө хан[...] гүйгөөр шиидхэгдэжэ байна[...] тэрэ тэмдэглээ.

Культурын эмхи зургаа[...] дутагдалнууд тухай респуб[...] Культурын министр нүхэр **Д[...] жапов** хэлэhэн байна. Манай [...] атрнуудта национальна пье[...] үсөөнөөр табигдадаг, мүнө[...] темэдэ зорюулагдаhан шэнэ [...] балет үгы.

Республика дотор культуры[...] шадань дэбжээхэ зорилгоор к[...] ватори, искусство болон ли[...] рын музей байгуулхаар бол[...] нүхэр Дамдинжапов хэлэбэ. [...] позиторнуудай кадрнуудые б[...] хэ шухала. Иимэ кадрнууд[...] тамаг дээрэhээ хүгжэм, ил[...] оперно ба балетнэ хүгжэм ех[...] дэлтэй байна. Эрхим оперно б[...] летнэ репертуараар респуб[...] ска конкурс үнгэргэхэ ш[...] Творческо хүдэлмэрилэгшэдые [...] мүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ дута[...] нууд бии.

Ажалшадые интернаци[...] мын үзэл сурталаар хүмү[...] гые hайжаруулха, арадуудай [...] барисаае бэхижүүлхэ гээшэ [...] турын хүдэлмэрилэгшэдэй [...] зорилго мүн.

Ажалаа саашадань hайж[...] хын тулада хэмжээ-ябуулга[...] бэелүүлжэ байhан тухайга[...] луута-нуурай рудоуправлени[...] на инженер нүхэр Гавычев [...] лээ.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюур[...]

КПСС-эй ИЮЛЬСКЭ ПЛЕНУМЭЙ ...ИДХЭБЭРИНУҮДЫЕ ДҮҮРГЭЛГЭДЭ БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛЭЕ!

Областной партийна эдэбхитэдэй суглаанһаа

(Түгэсхэл)

...оной 7 һара соо рудоуп...ин коллектив шулуу нүүрһэ ...тусэбөө 102,4 процент дүүр...эн мянган тонно шулуу ...түсэбһөө гадуур гүрэндэ

...бэриингөө түсэбые бүхыдэнь ...гшье һаамнай, манай руд...эгдэжэ ябаһан шахтанууд ...эшэнь, 3-дахи шахта 7 һа... түсэбые оройдоо 81,9 про...үргөө. Энэ шахтын хүдэлмэ...руулхын тулада бидэнэрэй ...охихо анхарал табигдаагүй. Мүнөө горнягуудай урда ха...гатай зорилго табигданхай. ...үшэр хүдэлмэри механиза...йжаруулха шухала. Шу...үрһэ малтаха хүндэ хүшэр ...эри механизацилхын тулада ...уд, кранууд, К-1 машина...шөө хэрэгтэй байна.

...скэ Союзай горнягууд авгус...да «Шахтёрой үдэр» гэжэ ...та һайндэрөө тэмдэглэхэ. ...рудоуправлениин коллектив ...р болотор 5 мянган тонно ...нүүрһэ нэмэжэ үгэхөөр. Манай партиин XX съез...үндэлэлдэ горнягууд шэнэ ...бана, жэлэй эсэс болотор ...0 мянган тоннохоо бага бэшэ ...нүүрһэ үгэхөөр шиидээд ...жа байна.

...С-эй ЦК-гэй Пленумүүдэй ...нуудые бодотоор бэелүүлхын ...тэмсэн, Саянтын МТС-эй ме...орнууд болон харьяата кол...ай гэшүүдэй зарим тэды ам...туйлаһан тухай МТС-эй ди...нүхэр Ткачёв тогтон хэлэбэ.

...эй хамта МТС-эй ба кол...ай хүдэлмэридэ ехэ дутагдал...ш байна. Машинно-трактор...к үшөөл муугаар ашаглагда...алай ашаг шэмэ бага байһан. Энэ жэлдэ үнеэдһээ һү ...ехэ болоошье һаа, мүнөөнэй...шөө ехые һааха арга бии. Хэрбээ бүхыдөө үнеэн бү...01 литр һү һаагаа һаа, тү...лишаднай 1800 гаран литр ...аа. Түрүүшүүлэй туйлалтые ...аа хүсэхын түлөө ехэ орол...аргаагүй гээшэбди.

...н үдэрнүүдтэ МТС-эй меха...нууд болон колхознигууд та...ажа эхилхэнь. Энэ жэлэй ...хуряалга хэдэн бэрхэшээл... байха. Мүнөө бүхы поли... хара тарян, шэниисэ жэгдэ ...э байна. Хуряалгые богони... соо дүүргэхэ хэрэгтэй. Энээн...та тэжээл бэлэдхэлэй хүдэл...гэнөөр ябуулагдаха зэргэтэй. ...р хүдэлмэритэй зэргэшээд ...аар силос дараха саг ерэ...э жэлдэ кукурузамнай ба...йнаар ургаа. Таряа ху...да шэнэ арга—таряанай эдеэ...э байхада хадаад, һүүлдэ со...рга хэрэглэхэ байнабди.

...хүдэлмэринүүдые эмхитэй ...р үнгэргэхын тулада манай механизаторнууд бүхы хүсэеэ зорюулха байна.

Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бодотоор бэелүүлхын тулада аймагай колхознигууд болон механизаторнуудай тэмсэжэ байһан тухай Түнхэнэй аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Стрелков** хэлэбэ. Нёдондо энэ үеынхидэ орходоо аймаг дотор эдлүүриин 100 гектар бүхэндэ һү абалга 1,5 дахин ехэ болоо, августын 1-нэй мэдээгээр үнеэн бүриһөө 516 литр һүн һаагдаа, тэрэшэлэн 1,5 дахин мяхан ехээр абтаа. Аймагай колхозууд энэ жэлдэ нёдондонойхиһоо 20 процент ехэ ноohо гүрэндэ тушаагаа. Малай ашаг шэмэ дээшэлүүлһэнэй ашаар нёдондо энэ үеынхиһөө 1 миллион түхэригэй олзо доход колхозууд ехээр абаа. Эдлүүриин 100 гектар бүхэндэ продуктнуудые абаха түсэбөө колхозууд дүүргэжэ шадаха байна. Малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын тулада колхозууд болон МТС-үүд мүнөөшье горьтой хүдэлмэри ябуулжа байна. Холын бэлшээринүүдтэ 15 мянга гаран мал харууһалагдана. Һаамхай үнеэд һайн бэлшээридэ ябуулагдана. Гэбэшье, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ арга боломжонууд хүсэдөөр хэрэглэгдэнгүй, малай һубайрха ушар али олон үзэгдэһөөр, племенной хэрэг хангалтагүйгөөр ябуулагдаһан зандаа.

Ороохо таряа ехээр ургуулжа абахын түлөө колхознигууд болон механизаторнуудай тэмсэжэ байһан тухай саашань нүхэр Стрелков хэлэбэ. Энэ жэлдэ хабарай тарилга эмхитэйгээр үнгэргэгдөө, 8 мянган гектарта нарин рядтайгаар, хэрээһэлүүлэн тарилга хэгдээ. Энэ жэлдэ түрүүшынхеэ кукуруза ехэ талмайда таригдаа. 680 гектар кукурузын тарилгада нэмэлтэ тэжээл оруулагдаһан, бүхы тарилгадань 2—3 дахин ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэһэн байна. Энээнэй ашаар мүнөө кукуруза һайнаар ургажа байна. Гектар бүриин 200—300 центнер ургаса абтахаар хараалагдана. Кукурузын ургаса дээрэһээ харахада майн 27-һоо июниин 5 болотор тариһан кукуруза эртэ таригшада орходоо жэгдээр, һайнаар, сэбэрээр ургажа байна. Мүнөө аймагай колхознигууд болон механизаторнууд тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие августын 20 болотор дүүргээд, ургаса хуряалгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхөөр шиидэнхэй ажаллажа байна.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ Тимлюйскэ заводой директор **Шахуров,** КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр **Магунов,** республикын Министрнүүдэй Совэдэй Түрүүлэгшын орлогшонор нүхэд **Дроздов, Борисов** гэгшэд үгэ хэлээ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаараа партийна эдэбхитэдэй суглаан зохихо тогтоол баталан абаа.

ПАРТИИН XX СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ АЖАЛАЙ ШЭНЭ АМЖАЛТАНУУДЫЕ ТУЙЛАЯ

☆ ☆

Үбһэшэдэй нэгэ үдэрэй ажалай дүн

Огторгойн одо мүшэн хойно хойноhoo унтаран харагдахаяа болижо, үүр сайба. Энэ үедэ Сынтэ нютагай үдхэн сабшалан соо хүдэлмэри үни эхилэнхэй. Сабшалангай заха сабшажа байһан гар хажууршадай хажуурнуудаа хан-хан гэтэр хурсадаад, үбһэ сабшахань үглөөнэй сэбэр агаарта һонороор соностоно.

Энэ хадаа Закаменай аймагай «Коммунизм» колхозой парторганизациин секретарь Чимит Шагдурович Балуевай хүтэлбэрилдэг үбһэ сабшалгын бригадынхид ажалдаа үглөөнэй бүрүүлээр гараад, амарха сүлөөгүй хүдэлмэрилжэ байна.

Колхознигууд 100-гаад метр ута мүрнүүдые тууҗа, нэгэшье хилгана ногоо үлөөнгүй, ехээр эдюулэн сабшажа ябана. Олон хажуурнуудай абяан сенокосилкын нэгэ жэгдэ түржэгэнөөнтэй ниилэн, Сынтэ нютагаар сууряатана.

Чимит Доржиевич хажуураа хурсадаха үедөө Дашинима Доржиевай урдаһаа эрьежэ асууна:

— Дашинима, үдэрэйнгөө эдеэлгэндэ орохомнай үшөө үды, ши эсэнэгүй гүш?

— Чимит Шагдурович, та өөрөө эсэхэеэ һанаад, ингэжэ асууба хаяат? — гэжэрхёод, Дашинима хүхюутэйгээр хажуураа далайна.

Дашинимын үгэдэ боогдоһондол, парторг нэгэ хэды соо үгэ дуугүй ябатараа уданшьегүй миһэлзэн:

— Үбһэ хуряалгаяа дүүргэтэрээ эсэхэгүй бэзэбди гэжэ бата этигэнэб, — гээдхинэ.

Чимит Доржиевич ажахын харюусалгатай хүдэлмэринүүдэй үедэ өөрөө бригада даажа гарадаг, өөрынгөө оролдосотой ажалаар колхознигуудта жэшээ харуулдаг юм. Чимит Шагдурович мүнөө жэлшье үбһэ хуряалгын томохон бригадые хүтэлбэрилжэ, колхозойнгоо хэдэн мянган малда элбэг ехэ үбһэ тэжээл бэлдэлсэнэ. Чимит Шагдурович колхознигуудые зүбөөр хүтэлжэ шадаха, тэдэнэй һанаа сэдьхэлыень тааха, колхозой үнэн сэхэ хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн болоно. Ингэжэ бүхы колхознигуудай дунда тэрэ хүндэтэй болонхой.

Эрхим хажууршад Санжижап Банзаракцаев, Ханда Балуева, Ханда Убашеева болон бусад хажуурнуудаа шанга шангаар далайна, түрүүн ябаашадһаа заашье гээгдэнэгүй.

Үбһэ ногооной үзүүрээр сэлхыһэн шүүдэр хатажа, наранай шараса улам шангадана, үбһэшэд үглөөнэйнгөө хүдэлмэриие дүүргээд, отогтоо ошожо, эдеэлхэеэ түхеэрбэ...

Уданшьегүй үбһэшэд баһа ажалдаа гараа һэн. Аяма халуун нарандa аятайханаар хаташаһан үбһэ ногоон хоншуухан үнэрөөр анхилна. Морин тармуурта һууһан Санжижап Банзаракцаев моринойнгоо гэшхэдэлые түргэдхэн, бухал табяашадта хүсэгдэхэгүйе оролдоно. Бүдүүн ута баалнууд жэрылдэн, хойно хойноhoo бии боложол байна. Тээд бухалшадшье мүн лэ мэгдүүтэй түргэнөөр хойноһоонь дабшанад. Бухал табяашад Ханда Балуева, Ханда Убашеева болон бусад тон түргэнөөр томо томо бухалнуудые һубарюулан бодхоожо, талын дунда барсайса һуулгана.

Эмээл моридтой ухибүүд гүйлгэлдэн, хүндэ хүшэр бухалнуудые улаа дараалан зөөжэ, 12 бухал дээрэ һуури татагдаһан сомоогой хажууда абаашажа буулгана. Чимит Шагдурович эндэ ехэ ехээр үбһэ асалан, һуриин оройдо шэдэнэ.

Наранай шангаар шарахада, һүүдэр газар бэдэржэ, һууха дуран хүрэнэ. Гэбэшье, һэрюусэн һууха сүлөө болоногүй: ажал һаатаха. Чимит Шагдурович хүлһөө аршасагаан байгаад, түргэн-түргэн асалхаяа мэдэнэ. Сомоогой нүгөө талаһаань Дашинима Доржиевай ехэ ехээр асалаад шэдэһэн үбһэнэй хэһэгүүд хиидэнэ, газарта аалиханаар унана...

Наран баруун үндэрэй саагуур оробо. Сынтэ нютаг һүниин харанхыда хушагдана. Гэбэшье, Чимит Шагдуровичын бригадынхид үшөөл ажалаа үргэлжэлүүлһээр.

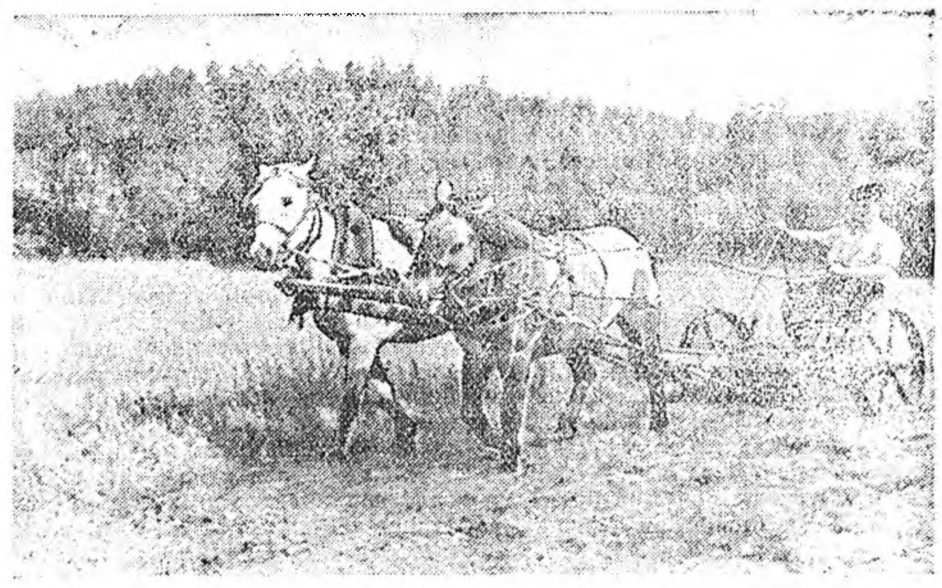
Ингэжэ Чимит Шагдурович Балуевай хүтэлбэрилдэг бригадынхид нэгэ үдэр соо 4 гектар сабшалан гар хажуураар, 3 гектар морин сенокосилкаар сабшаба. Мүн баһа 5 гектарай үбһэ тармажа, 170 томо бухал табяа, 150 центнер үбһэ соможо, 3 томо һүри бодхоогоо. Чимит Шагдурович Балуев бригадынгаа ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, үдэр бүриингөө түсэбые бүхы бригадаараа 120—150 процент дүүргэхэ аргатай болонхой. Саашадаа ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлжэ, хэдэн мянган центнер һайн шанартай үбһэ тэжээл ниитынгээ малда бэлдэхэнь лабтай.

Б. Шойдоков.

Дамжуулгын Улаан туг дахяад абаба

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай областной комитет ба БМАССР-эй Культурын министерство аймагуудай полиграфическа предприятинуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн һаяхан гаргаба. Дүнгүүдэй ёһоор, Хойто-Байгалай типографиин коллектив ажалдаа ехэ амжалта туйлажа, түрүү һуури эзэлбэ. Тус типографиин коллектив энэ оной нэгэдэхи кварталда һайнаар ажаллажа, культурын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой ба БМАССР-эй Культурын министерствын дамжуулгын Улаан туг абаһан байгаа. Дүнгүүдэй ёһоор энэ коллектив дахинаа дамжуулгын Улаан тугта ба 1500 түхэриг мүнгэн шанда хүртэбэ. Тиихэдэ Прибайкальска, Тарбагатайн, Кабанскын аймагуудай типографиин коллективүүд мүн лэ һайнаар ажаллаа гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Н. Левский.

Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой морин сенокосилкын машинист Г. П. Перов үбһэ сабшалга дээрэ үдэр бүриингөө нормые 130—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: машинист Г. П. Перов үбһэ сабшажа ябана.

З. Веснинагай фото.

МТС-эй механизмуудые гүйсэд ашаглаха

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз Зэдын аймаг дотор үбһэ хуряалгые хамагһаа түрүүлэн эхилээд, мүнөө энэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр ябуулжа байна. Һүүлэй мэдээгээр эндэ мянга гаран гектарай үбһэн сабшагдаһан, 3000 гаран центнер үбһэн сомогдоһон байна.

Бадма Сундареевэй даадаг ОТФ-гэй нэгэдэхи фермын үбһэшэд тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ колхоз дотороо түрүүлжэ, правлениингээ болон партийна организациин дамжуулгын Улаан туг абаба. Энэ фермынхид хамта дээрээ 150 га үбһэ сабшаад, хуряалгые сабшалгаһаа гээгдүүлэнгүй ябуулна. Фермын хүдэлмэрилэгшэ, морин сенокосилкын машинистнуудай мүрысөө үүсхэгшэ Аюша Мункуев нэгэ халаанай морёор үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө хойшо 150 гектарай үбһэ һайн шанартайгаар сабшаба.

Мүн нүхэр Цыреновэй даадаг МТФ-гэй һаалишад, нүхэр Степановай хүтэлбэрилдэг таряанажалай бригадын хүдэлмэрилэгшэд, нүхэр Мункуевай даадаг ОТФ-гэй хонишод һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэ фермэнүүд болон бригадынхид тус бүридөө 800—800 центнер үбһэ хуряажа, сомоод байна.

Колхозой конторын хүдэлмэрилэгшэд болон тосхоной интеллигенци бороотой хоёр үдэр соо хүдөөгэй ногоо сабшажа, 1000 центнер силос дараба.

Гэхэтэй хамта, Цаган-Усанай МТС-эй механизмууд хуряалга дээрэ мууса хэрэглэгдэнэ. Тус МТС Маленковой нэрэмжэтэ колхозтой баталһан договоройнгоо ёһоор 1400 гектарай үбһэ хуряаха байһан аад, мүнөө миил 200 гектар сабшаад байна. 5-дахи звеногой тракторна агрегат 140 гектар гэхэ гү, али морин сенокосилкын машинистһаа зааха ехыел сабшаба. Тэрэшэлэн самоходно сенокосилка дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй. Сабшагдаһан үбһэн комплексноор хуряагдаха зэргэтэй аад, мүнөө хүрэтэр юушье хэгдээгүй байха юм. Цаган-Усанай МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд энэ дутагдалаа хараадаа абажа, үбһэ хуряалга дээрэ техникын хүсые дүүрэнээр ашаглаха зэргэтэй.

Н. Цыбенов.

Аймагай түрүү һаалишад

Түрэл Коммунистическэ партиингаа ээлжээтэ XX съездые Торинн аймагай түрүү һаалишад ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын түлөө мүрысөөндэ оролсоод, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой Тимофей Колодиной хүтэлбэрилдэг һүнэй-товарна гүүртэ энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 800 литр һү һааха түсэбтэй байһан аад, үнгэрһэн арбан һара соо 700 литр һү һаажа, түсэбөө дүүргэхэ ойртоо. Жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ уялга абанхай. Эрхим һаалишан Ламухина үнеэн бүриһөө мянган литр һү һаажа, абаһан уялгаяа дүүргээд, байгша оной октябриин нэгэн хүрэтэр үнеэн бүриин 200 литр һү һааха гэһэн нэмэлтэ уялга абаба. Тэрэшэлэн энэ колхозой һаалишад Хороших, Окладникова, Елисеева болон бусад абаһан уялгаяа дүүргэхэ дүтэлөө.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Гарма Дондокова тугалнуудаа эхэһээнь һалгаажа түлжүүлһэнэйнгээ ашаар энэ жэлдэ һү һаалгаяа эли бодо дээшэлүүлбэ. Тэрэ хадаа мянга гаран литр һү үнеэн бүриһөө һаажа, түсэбөө холо үлүүлшэлээ. Һүүлэй һарада түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо һураггүй ехэ һү һаадаг болоһон байна. Үнгэрөөшэ һарада 90 литрын оронд 150 литр һү үнеэн бүриһөө һаагаа. Долгор Цыренжапова, Гарма Шагдаржапова гэгшэд һү һаалгые ниилээд дээшэлүүлһэн байна.

Н. Унгынский.

...ДӨӨ АЖАХЫН БҮХЭСОЮЗНА ВЫСТАВКЭ ДЭЭРЭ

...СТАВКЭ НЭЭГДЭҺЭЭР ХОЁР ҺАРА БОЛОБО

...ө ажахын бүхэсоюзна выстав...жэлдэ хүдэлмэрилжэ эхил...хоёр һара болоо. Энэ үе соо 4 ...н гаран хүнүүд выставкые ха...байна. ВСХВ-гэй Главна ко...й путёвкоор 165 мянган мал...еханизаторнууд, колхоз, сов...он МТС-үүдэй хүтэлбэрилэг...ыставкэдэ ерээ. Эдэнэй олон... Москва шадарай түрүү ажахы...р ябажа танилсаа.

...ө ажахын мэргэжэлтэд болон ...гүлэй 450 элидхэлнүүд, лек... экскурсантнуудта уншаг... Түрүү колхозуудай түрүүлэг...элитэ механизаторнууд бо...шад, мүн научна хүдэлмэ...эд өөһэдынгөө дүй дүршэл ...өөрэжэ үгэбэ.

...ьонуудай стендүүдэй ха...өөһэдынгөө ажахы тухай ...эдэ хабаадагшад 2000 ша...хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. ...кукурузын үндэр ургаса ...тухай хөөрэлдөөнүүд ехэ һо...ой байгаа. Мүн хүдөө ажа...жал ехэтэй хүдэлмэринүүдые ...ксноор механизацилха, силос ..., таряа хуряалгые гээлтэгүй ...үнгэргэхэ гэхэ мэтын хөөрэл...үнгэрэгдөө.

...ажахын бүхы һалбаринууд...зорюулагдаһан хэдэн зуугаад эл...брошюра болон листовконуу...тральна ба нютагай хэб...гаргаһан байна.

...миллион шахуу хүн хүдөө ажахын темэнүүдээр кинофильмнүүдые хараба.

Түрүү дүй дүршэлэй трибуна

Энэ үнгэрһэн хоёр һара соо 61 гүрэнэй 400-гаад түлөөлэгшэд выставкые хараба.

ХҮДӨӨ АЖАХЫДА АВИАЦИ ЯМАР АША ТУҺАТАЙБ ГЭҺЭН СТЕНДДЭ

«Хүдөө ажахые механизацилга ба электрификацилга» гэһэн павильондо хүдөө ажахын авиациин хүдэлмэри тухай харуулагдана.

1940 онтой жэшэбэл, хүдөө ажахын авиациин хэдэг хүдэлмэринь 8 дахин ехэ болоо. Минеральна үтэгжүүлгэ болон ургамалнуудые элдэб хоротонһоо, убшэнһөө хамгаалха хэрэгтэ авиаци ехэхэн үүргэ дүүргэнэ. Дунда Азиин губи талануудаар саксаул тарихада, мүн хойто районуудаар шэлбэһэтэ мододые тариха хэрэгтэ авиациин аша туһань угаа ехэ.

Сад болон виноград таригшадта авиаци ехэхэн туһа хүргэдэг юм. 100 гектарта таригдаһан жэмэстэ мододые элдэб хоротонһоо сэбэрлэхын тулада 200—300 хүн хүдэлхэ зэргэтэй. Теэд энэ хүдэлмэриие үдэр соо нэгэ пилот технигтээ хоюулан самолёдоор дүүргэжэ шадаха байна.

Выставкэ дээрэ хүдөө ажахын авиациин амжалта тухай харуулагдана. Рисэй полинууд дээрэ самолёдоор нэмэлтэ тэжээл хаяхада тэрэнэй ургасань 100—115 процентээр дээшэлдэг юм.

Тарялангай полинуудые элдэб хоротонһоо сэбэрлэхэ, сахарна свёклын ургасада нэмэлтэ тэжээл оруулха гэхэ мэтын хүдэлмэринүүдтэ авиаци ехээр хэрэглэгдэдэг боложо байна. Иимэ ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые авиациин хүсөөр хэхэлэ ехэ бүтээсэтэй байна, мүн газарай гарасашье һайжарна. Таряанай ургаса нэгэ гектарта дунда жэшээгээр 2—3 центнерээр дээшэлдэг юм. Хлопчатнигай сэсэглэхэ үень 10—12 хоногоор урагшаа болоно. Сахарна свёклодо самолёдоор нэмэлтэ тэжээл хаяхада, тэрэнэй ургасань гектар бүриин 4—5 центнерээр дээшэлдэг байна.

Конструктор Антоновой «АН-2» тэжэ шэнэ самолёт павильон соо табяатай. Энэ самолёт хүдөө ажахын хүдэлмэридэ хэрэглэгдэдэг бусад самолёдуудһаа эли бодо һайн юм. Иимэ самолёдоор нэгэ үдэр соо ниилээд ехэ хүдэлмэри хэжэ болохо байна. 300-һаа 900 гектар хүрэтэр талмайда үрэжүүлгэ хэжэ болохо юм.

Ростовско хүдөө ажахын авиациин пилодуудай туйлаһан амжалта павильон соо харуулагдана. Пилодууд Б. П. Гревцов, И. М. Медведев, авиатехник П. Я. Удалов гэгшэд «АН-2» самолёдоор нэгэ сезон соо 8.305 гектар тарилгын талмайда нэмэлтэ тэжээл оруулһан ба 5388 гектар газарай буртаг үбһэ ногооее хоро хаяжа үгы хэхэ хүдэлмэриие дүүргэһэн байна.

ОВОЩИИН БАЯН УРГАСА УРГУУЛНА

Ивановска областиин Шуйска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхоз олон һалбаритай ажахытай юм. Тус колхоз 1954 ондо овощиин баян ургаса хуряаһан байна. Энэ амжалта туйлалгада колхозой агроном В. А. Мажаев ехэхэн үүргэ дүүргээ. Нүхэр Мажаев агрономоор 40-өөд жэл хүдэлмэрилжэ байна. Выставкын Главна комитедээр тэрэ хадаа ВСХВ-гэй Томо алтан медаляар ба «Победа» машинаар шагнагдаһан байна.

Августын 8-да нүхэр Мажаев выставкэ хаража байһан бүлэг экскурсантнуудта өөрынгөө колхозой овощ таригшадай түрүү дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө. Энэ колхоздо шиир нойтоор элбэг нэлэнхы үргэн талмайда үргэлжэдэнь овощ таридаг юм. Энэ хадаа овощ тарилгые ба харууһалгые механизировалхэ хэрэгтэ ехэ таатай байдаг. Овощ тарилгын бригада тус колхоздо 60 хүнһөө бүридэнхэй. Энэ колхозтой хүршэ шадар байдаг ажахынуудта овощ тарилгын участогууд багаханууд ба олон тоото жэжэ бригадануудта даалгагданхай.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо овощ тарилга эрхим шанарай, сортовой үрэһөөр хэгдэдэг байна. Жэл бүри 1 гектарта 25-һаа 50 тонно хүрэтэр наг шэбхэ, торф болон мүн тонно шахуу элдэб минеральна үтэгжүүлгэ тараагдадаг юм. Овощ тарилгын бригадынхид элдэб жэжэ хорхой гэхэ мэтын хоротонтой ехэ тэмсэл хэдэг. Дуст, «ДДТ» болон бусад химическэ хоро ехээр хэрэглэдэг байна.

Ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэ, мүн нэмэлтэ тэжээл оруулгада ехэхэн анхаралаа хандуулдаг. Энэ жэлдэ бороо хурын хэды ехэ оробошье, помидорой болон капустын ургасада хоёр дахин нэмэлтэ тэжээл оруулһан байна. Энээнэй ашаар капустын ургасые гектар бүриин мянган центнер хүрэтэр абахаар хараална.

Һонгино, үгэрсэ, морковь, свёкло болон бусад культурануудые тракторна сеялкээр тарина. Тракторна болон морин культиваторнуудаар ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэдэг юм.

Сезон соогоо 14—17 дахин, үнжөөд лэ, үгэрсэеэ хуряажа абадаг байна. Энэ хадаа тэрэнэй түргэнөөр ургахадань ехээр нүлөөлнэ. Үнгэрһэн жэлдэ сагай уларилай хэды муу байбашье, гектар бүриһөө 220 центнер үгэрсэ хуряагдаа һэн.

Тус колхоз овощиин ургасаһаа ехэхэн олзо доход абадаг юм. Үнгэрһэн жэлдэ 3 миллион түхэригһөө дээшэ олзо доход абаһан байгаа һаа, тэрэнэйнь хахадынь шахуу овощ худалдалгаһаа ороһон байна.

—Овощиин үндэр ургаса абалга хадаа,—гэжэ нүхэр Мажаев хөөрэнэ,—тэрэнэй һайн шанартай рассадануудые бишыхан горшоогхонуудта һуулгажа эртээнһээ тариһанһаа ехэ дулдыдадаг. Овощиин ургасые улам ехэ болгохын тула манай колхоз парнигай талмайе 3700—5000 рамануудтай болгохоор хараалнабди. Мүн электричествээр ба парай хүсөөр энэ парнигта тусхай температура тогтоогдонхой гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

ЭКСКУРСАНТНУУДТА ТҮЛӨӨҺЭГҮЙ НОМ, БРОШЮРАНУУД ҮГТЭНЭ

ВСХВ-гэй Главна комитедэй путёвкоор ерэһэн экскурсантнуудта хүдөө ажахын элдэб һалбаринуудта зорюулагдаһан ном, брошюранууд түлөөһэгүйгөөр үгтэнэ. Эдэ ном, брошюрануудай авторнууд хадаа колхоз, совхоз болон МТС-үүдэй түрүү хүнүүд ба мэргэжэлтэд юм.

Хүдөө ажахыда зорюулагдаһан олон номуудые союзна, автономно республикануудай, мүн хизаарнууд, областьнуудай хэблэлнүүд гаргаһан ба экскурсантнуудта үгэхые эльгээһэн байна.

* * *

Үнгэрһэн амаралтын үдэр Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкые столицын хэдэн арбаад мянган ажалшад хараба. Выставкэ харагшадай дунда столицада ерэһэн олон тоото айлшад байлсаа. «Город-сад» гэжэ, мүн малай фермэнүүдээр «агнуури ба ан үсхэбэрилгэ» гэжэ павильонуудаар амаралтын үдэр зуу мянгаһаа дээшэ хүнүүд ябаа.

Экскурсантнуудта болон выставкэ харагшадта хүдөө ажахын түрүүшүүл хүдэлмэриингөө түрүү дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө. Свердловско областиин Кировэй нэрэмжэтэ колхозой звеньевод, СССР-эй Верховно Совэдэй депутат, нүхэр Зуева хартаабхын үндэр ургаса яажа ургуулһан тухайгаа хөөрэлдөө үнгэргөө.

Воронежско, Саратовска, Кемеровскэ, Винницкэ, Горьковско болон бусад областьнуудһаа ерэһэн һургуулиин һурагшад «Юннадууд» гэһэн павильониие хараба. Тэдэнэр выставкые ехэ һонирхожо хараһан байна.

(ТАСС).

Югославиин федеративна арадай республикын парламентска делегаци Ленинградта ерэбэ

ЛЕНИНГРАД, августын 8. (ТАСС). Югославска арадай түлөөлэгшэд Советскэ Союз дотор ябаха аяншалгаяа Ленинградһаа эхилбэ. Москва—Ленинград экспрессэй городто дүтэлжэ ябахада үглөөгүүр эртэ айлшад өөһэдынгөө купе сооһоо гараад, город-геройн дэргэдэ болоһон дурасхаалта байлдаануудай газарнуудые, тэндэ урган бодоһон шэнэ шэнэ барилгануудые, промышленна предприятинуудые һонирхон хараба.

Ленинградай Московско вокзал. Эндэ югославска арадай түлөөлэгшэдые угтахын тулада городой ажалшадай ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд сугларба. Угтагшадай дунда ажалшадай депутадуудай Ленинградска городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Н. И. Смирнов, гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшонор Л. П. Чернявская, А. А. Кузнецов, М. А. Баланов, горсоведэй гүйсэдкомой секретарь И. А. Пучков, КПСС-эй городской комитедэй секретарь А. И. Попов, СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй, ажалшадай депутадуудай областной ба городской Соведүүдэй депутадууд, городой комендант генерал-майор Н. З. Сухоребров, советскэ хэблэлэй түлөөлэгшэд бии.

Делегациие Ленинградай ажалшадай үмэнэһөө Ленгорсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Смирнов халуунаар амаршалба. СССР-тэ, Ленинэй городто югославска парламентын депутадуудай ерэһэниинь манай оронуудай арадуудай хоорондохи хани барисаанай улам бэхижэжэ байһые дахин шэнээр гэршэлнэ гэжэ Н. И. Смирнов тэмдэглэнэ.

Югославска парламентска делегациие толгойлогшо Владимир Бакарич микрофондо ерээд, Ленинградта тус делегациие халуунаар угтаһанайнь түлөө баясхалан хүргэнэ. Владимир Бакарич нигэжэ мэдүүлбэ:

—Энэ городто байхадаа бидэнэр илангаяа баяртайбди, юундэб гэбэл, энэ хадаа революциин үлгынь, Ленинэй город, СССР дотор социализм байгуулхада угаа ехэ үүргэ дүүргэһэн, дайнай турша соо бүхы советскэ арадуудай баатаршалгын һүр һүлдэнь байһан город мүн.

Дайнай үедэ Ленинградай хэһэн эгээл энэ баатарлиг тэмсэл хадаа фашистска эзэмдэлгэдэ эсэргүү тэмсэлдэмнай бидэниие зоригжуулан улам хүсэтэй болгодог байгаа.

Танай городто ерэһэн югославска бүхы делегацинууд һайнаар угтаһанайтнай түлөө хододоо баясадаг байха. Городской Соведэй түрүүлэгшын дурадхаһан дурадхалнуудые бидэ анхаралдаа абахабди, эндэ бидэнэй ерэлгэ манай арадуудай хоорондохи хани барисаае ба холбоое улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха байна. Үшөө дахин баясхалан хүргэнэбди!

Айлшад город тээшэ ошобо. Вокзал шадарай талмай дээрэ сугларһан Ленинградай олон ажалшад югославска делегациин гэшүүдые үнэн зүрхэнһөө амаршална.

Бага зэргэ амараад ФНЮР-эй правительственна делегаци Ленинградска городской Соведэй депутадуудтай, городской районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэртэй ба гэшүүдтэй уулзаба.

Н. И. Смирнов айлшадые городской Соведэй гүйсэдкомой ажал ябуулгатай ба зорилгонуудтай, мүн депутадуудай составтай, гүйсэдкомой, тэрэнэй управленинүүдэй таһагуудай байгууламжатай ба саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэритэй танилсуулба. Хожомынь Н. И. Смирнов городой ажабайдал тухай хөөрэжэ үгэбэ. Ленинградта дайнай тохёолдуулһан һандарал 1949 он багта сүм һэргээн бодхоогдоһон байгаа гэһэн мэдээсэлые айлшад ехээр һонирхобо.

Хоёр час шахуу үргэлжэлһэн хөөрэлдөөнэй түгэсхэлдэ югославска делегациие толгойлогшо Владимир Бакарич һайн харюунуудай түлөө баясхалан хүргэбэ.

Ленинградска Соведэй гүйсэдкомдо болоһон хөөрэлдөөнэй һүүлээр югославска делегаци город соогуур ябажа хараба. Ленинградай главна архитектор В. А. Каменскаар үдэшэгдэжэ, айлшад ородой агууехэ барилгашадай байгуулһан түүхэтэ памятнигуудые, городой архитектурна барилгануудые хараба. Югославска арадай түлөөлэгшэд Ордоной талмайда, Васильевска аралай магистральнуудта, Петроградска талада ошобо. Делегаци И. В. Сталинай нэрэмжэтэ үйлсөөр ябажа, байрын гэрнүүдэй шэнэ барилгануудые хараба, хүдэлмэришэдтэй хани ёһоор хөөрэлдэбэ.

Зунай сад соогуур ябаха үедөө югославска айлшад Петр I музей-ордониие хараба. Хожомынь Невагай эрьеэр гараад, революциин гайхамшагта корабль крейсер «Аврора» тээшэ ошобо.

Разливтахи В. И. Ленинэй памятник-отогые хаража, городой түүхэтэ, революционно памятнигуудтай танилсалгаяа дүүргэбэ. Хэнэй-шье мэдэһээр, Ленин энэ отог соо контрреволюционно саг зуурын правительствын мүрдэлгэһөө хоргодожо байһан ба «Гүрэн ба революци» гэһэн гайхамшаг зохёолоо бэшэһэн байна.

Разливтахи В. И. Ленинэй памятник-отогые хаража дүүргээд, югославска правительственна делегаци музейн ном дотор иигэжэ бэшэбэ:

«Мүнхэ зохёолоо Владимир Ильич Ленинэй бэшэһэн газарта бидэнэр ерээд байнабди. Энэ зохёолынь манай ороной эрхим һайхан социалистическэ ерээдүйн түлөөнь югославска тэмсэлшэдые зоригжуулнашье. 1955 оной августын 8».

Үдэшэниинь югославска парламентын гэшүүд С. М. Кировэй нэрэмжэтэ культурын ба амаралтын Центральна паркда болоһон симфоническа хүгжэмэй концерт шагнаба. Айлшадай харагдаһан газарта хаа хаанагүй, ленинградецууд югославска арадай түлөөлэгшэдые ехэ баяртайгаар угтаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Бюджетнэ комиссиин Түрүүлэгшэ А. М. Сафронов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэ Ю. А. Королев, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Протокольно таһагые даагшын туһалагша К. А. Кочетков, мүн тэрэшэлэн СССР-тэ Югославиин Федеративна Арадай Республикын эльгээһэн Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Д. Видич ба Посольствын советник, Ф. Бабич гэгшэд делегациие үдэшэбэ.

Американска хүдөө ажахын делегаци Волго-Дондо ба Сталинградта ерэбэ

КАЛАЧ-на-ДОНУ, августын 7. (ТАСС). Американска хүдөө ажахын делегаци «Толстой» гэжэ пароход дээрэ һуугаад доодо Доноор, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Волго-Донской судоходно каналаар аяншалга хэжэ ябана.

15-дахи шлюзда пароходой дүтэлхэдэнь делегациин бүхы гэшүүд каютануудһаа палуба дээрэ гаража һүр ехэтэй гидротехническэ барилгые ехэ һонирхон хараба. 14-дэхи шлюзһаа айлшадай гарамсаарнь тон ехэ водохранилищитай Цимлянска гидроузел нэмжын харагдаба.

Пароходой салон дотор судный капитан В. Шароновтой хөөрэлдөөн болоһон байна. В. Шаронов арадай ажахыда тус каналай ямар удхашанартай байһан тухайнь хөөрөө, асуудалнуудта харюунуудые үгөө. Айлшад водохранилищиин хэмжээ тухай, каналаар хэды шэнээн ашаа тээгдэжэ болохо тухай, хэды шэнээн электро-энерги гаргагдадаг тухай, Волго-Доной база дээрэ байгуулагдаһан ирригационно түхеэрэлгэнүүд тухай һонирхон асууһан байна.

Калачһаа Сталинград хүрэгэрхи зам делегациин гэшүүдые илангаяа ехээр һонирхуулаа. Тэдэнэр шлюзануудые, насосно станцинуудые, Карповска, Береславска, Варваровска водохранилищинуудые хараба.

СТАЛИНГРАД, августын 8. **(ТАСС-эй тусхай корр).** Американска хүдөө ажахын делегаци мүнөөдэр бүхэли үдэртөө Сталинград городтой, тэрэнэй түүхэтэ зүйлнүүдтэй танилсаба.

Айлшад Царицыниие-Сталинградые хамгаалгын музейе ехэ һонирхожо хараба. Музейн директор М. И. Подлеснов гражданска дайнай үедэ Царицыниие, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ Сталинградые хамгаалһанай түүхэ тухайда, гитлеровскэ фашизмые үй бута сохихо хэрэгтэ Союзна коалициин дүүргэһэн үүргэ тухайда делегациин гэшүүдтэ хөөрэжэ үгэбэ. Айлшад бэлэгүүдэй ба амаршалгануудай зал соо удаан ябажа хараба. Тэдэ бэлэгүүд ба амаршалганууд Сталинградые хамгаалһан баатар хамгаалагшадта дэлхэйн бүхы газарнуудһаа эльгээгдэһэн байна. 1944 оной майн 17-до США-гэй президент Рузвельтын эльгээһэн грамотые делегациин гэшүүд ехэ анхаралтайгаар хараба. Сталинградые хамгаалһан шэн габьяата хамгаалагшад американска арадай үмэнэһөө тэрэ грамота соо һайшаагдан магтагдана.

Музей дотор айлшад донской хасаг П. С. Куринтай танилсаба. П. С. Курин Царицыниие ба Сталинградые хамгаалгада өөрынгөө гурбан хүбүүдтэй хамта эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна.

Айлшад Архитекторэй Сталинградска байшанда ошожо, Сталинградые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ түсэбтэй танилсаба. Архитекторэй Байшан соо айлшад «Сталинградска байлдаан» гэһэн документальна фильм ехэ һонирхожо хараа.

Музейһээ гараха зуураа, американска хүдөө ажахын делегациие хүтэлбэрилэгшэ Уильям Ламберт гэгшэ Сталинградта тулалдаанай түүхэтэй һайнаар танилсаха арга боломжо делегацида олгоһонойнь түлөө музейн хүдэлмэрилэгшэдтэ баясхалан хүргэжэ, һанамжануудай ном соо бэшэбэ.

Үдын һүүлээр айлшад тракторна завод ошобо. Директор И. Ф. Синицынэй уряатаар тэдэнэр үйлэдбэриин гол цехүүдые хараһан, главна конвейерто машина суглуулхые хараһан байна. Фермер Чарльз Херс гэгшэ «ДТ-54» тракторта һуугаад заводой газаагуур ябуулба. «Ехэ һайн трактор байна, жолоодоходо ехэ хүнгэн лэ»,—гэжэ кабинаһаа гараха зуураа тэрэ хэлэбэ.

Заводой хүтэлбэрилэгшэдтэй удаан саг соо хөөрэлдэһэнэй һүүлээр тус делегаци трактор бүтээгшэдэй Культурын байшан хараба. Тэндэ уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай заняти боложо байба.

Хожомынь делегациин гэшүүд Мамаев курганда—гитлеровскэ булимтарагшадай урдаһаа эсэргүүсэн советскэ сэрэгшэдэй хэһэн шанга байлдаануудай газарта ошобо. Тэндэһээ делегациин гэшүүд шэнэ Сталинградые, һэргээн байгуулагдаһан Сталинградые хараба.

Үдэшэлэн айлшад цирк хараба.

Залуушуулай болон студентнүүдэй бүхэдэлхэйн V фестиваль

ВАРШАВА, августын 7. (ТАСС). Варшавада залуушуулай спортивна нааданuудай үедэ хүнгэн атлетикээр мүрысөөнүүд боложо дүүрэбэ. Һүүлэй үдэр 1500 ба 5000 метртэ эрэшүүл, 200 ба 400 метртэ эхэнэрнүүд урилдаа. Мүн марафонско урилдаан ба бусад мүрысөөнүүд болоһон байна.

Хүнгэн атлетикээр болоһон мүрысөөнүүдэй үедэ советскэ спортсменүүд һайн амжалта туйлаа. Тэдэнэр 58 медаль, тэрэ тоодо 23 алтан медаль, 20 мүнгэн, 15 гуулин медальнуудые абаа. СССР-эй хүнгэн атледүүд нэгэдэхи—20, хоёрдохи—17, гурбадахи 15 һуури эзэлээ. Тэдэнэр дэлхэйн хоёр рекорд, Европын хоёр рекорд, СССР-эй нэгэ рекорд туйлаа.

ВАРШАВА, августын 8. (ТАСС). Залуушуулай болон студентнүүдэй бүхэдэлхэйн V фестивалиин программада ороһон академическэ һэлюурдэлгээр уласхоорондын мүрысөөнүүд Позианьдо боложо дүүрэв. Советскэ һэлюуршэд түрүүшын 7 һуури эзэлжэ, 7 алтан медаль абаба. Польшын команда 3 алтан медаль, Германска Демократическа Республикын команда 2 алтан медаль абаа.

Трампалинһаа һүрэлгөөр мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Түрүүшын һууриие, мүн спортивна уласхоорондын наадануудай чемпионой нэрэзэргые советскэ спортын түлөөлэгшэд туйлан абаа. Эрэшүүлэй дунда Бренер 168,72 очко абажа, эхэнэрнүүдэй дунда Чумичева эгээн олон — 138,65 очко абажа илаһан байна.

ВАРШАВА, августын 8. (ТАСС). Варшавада залуушуулай спортивна уласхоорондын наадануудай үедэ гимнастикаар мүрысөөнүүд боложо дүүрэбэ. Тэдэ мүрысөөнүүдтэ СССР-эй, Польшын, Чехословакиин, Хитадай, Япониин, Болгариин, Египедэй, Даниин, Франциин, ГДР-эй болон бусад хэдэ хэдэн оронуудай командануудхабаадалсаа.

Илагшадта үсэгэлдэр шангуудые барюулба. Түрүүшын һуури эзэлһэнэй түлөө барюулагдаһан 36 алтан медальнуудай 35-ыень советскэ гимнастнууд абаа.

Советскэ спортсменкэнүүд олон янзын упражнени хэхэ талаар, мүн тэрэшэлэн снарядуудаар упражнениінүүдые хэхэ талаар командна түрүү һуури эзэлээ. Хоёрдохи ба гурбадахи һууринуудые Польшын, Румыниин эмэгтэй түлөөлэгшэд эзэлһэн байна. Олон янзын упражнени хэхэ талаар өөһэд хоорондын түрүүшын гурбан һууринуудые советскэ гимнастканууд Латынина, Манина ба Егорова гэгшэд эзэлээ.

Аяраа упражнени хэхэ талаар наадануудай чемпионкын нэрэзэргэ ба алтан медаль Егоровада олгогдоо. Хоёрдохи һууриие чешскэ спортсменка Босакова эзэлээ. Егорова мүн тэрэшэлэн бревно дээрэ упражнени хэхэ талаар чемпионкын нэрэзэргэтэй болоо. Харайлгаар Латынина түрүү һуури эзэлээ. Бруснууд дээрэ упражнени хэхэ талаар чешскэ гимнастика Босакова түрүү һуури эзэлээ.

Советскэ спортсменкэнүүд мүн тэрэшэлэн хэды алтан, гуулин медальнуудые абаа.

Олон янзын упражнени хэхэ талаар командна түрүү һууриие эрэшүүлэй дунда мүн лэ советскэ гимнастнууд эзэлээ. Тэдэнэр 8 алтан медаль абаа. Олон янзын упражнени хэхэ талаар хоёрдохи һуурида Чехословакиин команда, гурбадахи һуурида Болгариин команда гараа. Олон янзын упражнени хэхэ талаар өөһэд хоорондын түрүү һуури Шахлин, Азарян, Столбов гэгшэд эзэлээ.

Советскэ спортсменүүд гимнастическа бүхы упражненинүүдээр түрүү һуури эзэлжэ, чемпионой нэрэзэргэ олоһон байна.

Кинофильмнүүдээ андалдажа байха тухай Венгеро-Югославска хэлсээн

БУДАПЕШТ, августын 9. (ТАСС). Венгриин кинопрокадай хүдэлмэрилэгшэдэй делегаци һүүлэй үедэ Югославида ерээд байна. Энэ делегаци Пуледэ болоһон югославска фильмнүүдэй фестивальда хабаадалсаһан байна. Тус делегаци Югославида хэлсээнүүдые хээ. Тэдэ хэлсээнүүдэй эсэстэ уранһайхэнай 6 кинокартинануудаа, научно-популярна ба документальна олон фильмнүүдэй хоёр ороной андалдаха тухай хэлсээн туйлагдаа. «Хабар», «Шуурган» гэжэ югославска уранһайханай фильмнүүдые Венгридэ харуулха, тиихэдэ «14 ами наһанай түлөө», «Лилиомфи», «Клоунай хуби заяан» гэһэн венгерскэ фильмнүүд ерэхэ хабар Югославида харуулагдахаар хараалагдаба.

Румынска Арадай Республика. Георгиу Дежэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай Техникын байшан.

Румынска хэблэлэй агентствын фото.

Румыниин нүүрһэнэй промышленностиин туйлаһан амжалтанууд

БУХАРЕСТ, августын 7. (ТАСС). Румынска телеграфна агентство Румыниин нүүрһэнэй промышленностиин хүгжэжэ байһан тухай мэдээсэнэ. Арадай засагай жэлнүүдтэ «Вулкан», «Лоня» гэжэ шахтанууд, мүн тэрэшэлэн хүрин нүүрһэнэй «Филипешт де Пэдуря», «Балаш», «Капенж» гэжэ шахтанууд болон бусад ашаглалгада оруулагдажа, үйлэдбэриингөө хүсые 2—3 дахин ехэ болгоо. Хүрин нүүрһэнэй шэнэ уурхайнууд олдоо. Нүүрһэ малтан абалга жэлһээ жэлдэ улам ех[э] ханизировалагдажа байна. 195[...] механизацида һомологдоһон[...] гэн зөөри 1950 онойхиһоо[...] бэ дахин ехэ байгаа. Шэнэ т[...] хэрэглэһэнэй, шахтёрнуудай[...] зоригтойгоор ажаллаһанай[...] нүүрһэ малтан абалга үнгэрһэ[н] дэ 1938 онойхиһоо хоёр дахин[...] байба.

Румынска Арадай Респу[блика] шахтернуудта советскэ мэргэ[...] ехэ туһа хүргэбэ.

КНР-эй гүрэнэй статистическэ управлениин мэдээсэл

ПЕКИН, августын 8. (ТАСС). 1955 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбые орон доторхи гүрэнэй кооперативна, гүрэнэй-энгэй ба энгэй промышленна предприятинуудай дүүргэһэн тухай КНР-эй гүрэнэй статистическэ управлениин мэдээсэлые Хитадай хэблэл толилно.

Промышленна бүхы предприятинууд валовой продукци бүтээхэ түсэбөө 101,7 процент дүүргээ, нёдондо жэлэй мүн энэ үеынхиһөө 7,8 процент продукци ехээр бүтээн гаргаа.

Гүрэнэй предприятинууд [...] жэлэйнгээ түсэбые 105,2 про[цент] дүүргээ. Тэдэ предприятинуу[д] оной түрүүшын хахадайхиһаа[...] процент ехэ продукци бүтээн[...]

Энэ оной түрүүшын хахад[...] ной промышленностиин [...] продукциин ниитэ хэмжээн[...] гүрэнэй предприятинуудай [...] продукциин хубинь 62,3 [...] байгаа, харин 1954 оной түр[үүшын] хахадта 59 процент байһан [...]

Женевэдэ боложо байгаа хитад-американска хэлсээнүүд

ЖЕНЕВА, августын 8. (ТАСС) Хитад-Американска хэлсээнүүдтэ хабаадагшадай мүнөөдэрэй үглөөнэй заседаниин дүүрэхэдэ иимэ коммюнике хэблэгдэһэн байна:

Мүнөөдэр хоёр посолнууд уулзажа, зүбшэхэ зүйлэйнгөө нэгэдэхи пунктые хэлсэһэн байна. Удаадахи заседани августын 10-да, средада, 10 часта болохо гэжэ хэлсэбэ.

Хэгдэжэ байгаа хэлсээнүүд тушаа буруу тайлбариин гарахагүйн тула мүнөөдэрэйхиһөө урда тээ болоһон хэлсээнүүд тухай иимэ коммюнике хэблэхэ гэжэ шиидэбэ:

«11 американска летчигуудые сүлөөлхэ тухай хэлсээнэй эхэ[...] Ван Бин Наниин хэһэн мэдү[үлгэ] гадна, бусад хэлсээнүүд [...] данска нюурнуудые тусха[й ...] нуудтань бусааха асуудала[...] нөө болотор хизаарлажа [...] Хоёр посолнууд энэ асууда[...] ондоо талануud тушаа хэлсэ[...]

Ниитэ хэлсээ туйлагдаа [...] али нэгэ талын зүгһөө ү[...] лан мэдээсэгдээ һаа, олон зо[...] мэдүүлгэ хэхэ, тиигээгүй [...] зоной урда хэгдэхэ али бү[...] дүүлгэнүүдые хэхэһээ һанал[...] риха тушаа хоёр посолнууд[...] һэн байна.

Индонезидэ болоһон правительственна кризис тушаа

ДЖАКАРТА, августын 8. (ТАСС). Хүдэлмэришэнэй парти, Баристан Тани Индонезия гэжэ таряашанай организаци, Париндриин парти, индонезийскэ мусульманска союз, Коммунистическэ парти ба мүн Баруун Явын ниитын бусад организацинууд Индонезидэ болоһон правительственна кризистэй дашарамдуулан мэдүүлгэ толилоо. Арад зондо демократическа эрхэ хангажа шадаха, парламентска һунгалта хэхэ национальна бодото демократическа правительство байгуулха гэһэн эрилтэ тэрэ мэдүүлгэ соонь табигдана.

Шэнэ правительство зэбсэ[...] дануудта, мүн тэрэшэлэн го[...] ба чанкайшистска тагну[...] эсэргүү эршэмтэй шанга [...] хэхэ ёһотой гэжэ мэдүүлгэ[...] хэлэгдэнэ. Гадаадын полити[...] лаар энэ правительство хада[...] ба Африкын оронуудай ко[...] циин шиидхэбэринүүдые бэ[...] хэрэг туйлаха, мүн тэрэшэлэ[н] ландско-индонезийскэ союзы[...] хаха тушаа абтаһан шиид[...] баталха гэжэ тус мэдүүлгэ[...] заагдана.

Ханойдо митинг болобо

ХАНОЙ, августын 7. (ТАСС). Ханойдо митинг болобо гэжэ Вьетнамска мэдээсэлэй агентство дамжуулба. Энэ митинг атомна зэбсэг хорихо тухай, буу зэбсэг хороохо тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн ассамблейн гаргаһан уряае дэмжэн эб найрамдал хамгаалха Вьетнамска комитедэй үүсхэлээр болоо.

Эб найрамдалай Бүхэдэлх[эйн ас]самблейн шиидхэбэринүүдые [дэм]жэһэн резолюци тус митинг[...] абтаһан байна.

Атомай хүсэ амгалан зорилгоор хэрэглэхэ уласхоорондын научно-техническэ конференци

ЖЕНЕВА, августын 9. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Атомай хүсые амгалан зорилгоор хэрэглэхэ уласхоорондын научно-техническэ конференциин үсэгэлдэрэй заседани дэлхэй дээрэ энергетическэ ресурсануудай хэды шэнээн хэрэглэгдэхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаба.

Английска эрдэмтэд Робинсон ба Даниелэй «Шэнэ энерги дэлхэй дээрэ хэды шэнээн хэрэгтэйб» гэһэн элидхэл, «Экономическа хүгжэлтэ ба энерги хэрэглэлгэ» гэһэн Мэсонэй элидхэл (США), «Чехословакида энерги бүри ехээр гаргадаг болохо арга боломжонууд ба амгалан барилгада атомай хүсые хэрэглэлгын үүргэ» гэһэн А. Шевчигэй элидхэл (Чехословаки), мүн тэрэшэлэн бусад хэдэ хэдэн элидхэлнүүд конференци дээрэ шагнагдаба.

Иигээд конференциин үдэрэй заседани дүүрэбэ.

Амгалан зорилгоор атомай хүсэ хэрэглэхэ тушаа зарлагдаһан уласхоорондын конференци тухай английска газетын мэдээсэл

ЛОНДОН, августын 8. (ТАСС). Амгалан зорилгоор атомай хүсэ хэрэглэхэ тушаа Женевэдэ августын 8-да нээгдэһэн уласхоорондын конференцидэ хандуулан бэшэһэн түрүү бэшэг соогоо «Ньюс оф Уорлд» гэжэ газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Аюулгүй байлгын бодомжо баримталан удаан саг соо халхалагдаад байһан асуудал тушаа ямаршье мэдээсэл үгэлсэжэ байхые конференцидэ хабаадагшадай хараалһан баримта хадаа түгшүүрилэй һуларһанай шэнжэ тэмдэг болоно».

Советскэ Союз дотор атомна электростанци нёдондо, жэлдэ хүдэлмэрилжэ эхилээ гээд тус газетэ һануулна. «Ерэхэ жэлһээ эхилжэ түрүүшымнай промышленна атомна предприятинууд ашаглалгада оруулагдаха бээз гэжэ Англи, США ба Франци найдана»,—гээд энэ газетэ бэшэнэ.

Редакторай ор[логшо] О. ГОМБ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря —27-37, партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 3[...] культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32 Для междугородных переговоров — 16.

Н—00534. Типография министерства культуры Бурят-Монгольской АССР Зак. №[...]